

Volksbank super depoziti
samo v decembru
z do 4,6 % p.a.

VOLKSBANK
SUPER DEPOZITI
www.volksbank.si

V Gorici gneča za odprtje
prenovljenega Korza Verdi

15

Gospodarska kriza prizadela tržaški
sedež družbe Fincantieri

7

Elektronski varčevalni račun
z odlično obrestno mero in
brez vezave!

VOLKSBANK
Več na www.e-obresti.si

Primorski dnevnik

ČETRTEK, 1. DECEMBRA 2011

Št. 284 (20.299) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljimi, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 1120-6600

Sladkorček pred žlico grenkega zdravila

MARKO MARINČIČ

Parlamentarci bodo z januarjem izgubili delček svojih pokojninskih privilegijev. V trenutku, ko se vlada pripravlja na strukturno krčenje javnih izdatkov in daje razumeti, da bo zaostriła pogoje za upokožitev, se politika res ni mogla izogniti vsaj majhni žrtvi.

Nič več pokojnin pri 50. letu po enem samem petletnem mandatu, torej. Tudi zneski bodo nižji, sorazmerni z vplačanimi prispevki, pokojnino pa bodo nekdanji parlamentarci prejeli s 60. ali 65. letom, odvisno od števila mandatov.

Nekdanja predsednica poslanske zbornice Irene Pivetti, ki bo morala 10 let več čakati na poslansko pokojnino, opozarja, da politiki niso edina kasta in da bi bilo treba žrtve zahtevati tudi od sodnikov, visokih državnih funkcionarjev in menedžerjev v gospodarstvu, ki imajo še višje plače in temu ustrezne pokojnine, da ne govorimo o bajnih odpravninah.

Res je, pot do večje socialne pravičnosti je še strma in vijugasta. Včerajšnji ukrep je le prvi boječ korak v pravo smer. Vprašanje je, ali bo Montijeva vlada zares prelomila s preteklostjo in odločneje zakorakala na tej poti.

V zadnjih desetletjih se je prepad med elitami in vse bolj ubožanim srednjim in revnejšim slojem močno poglobil. Kriza bi bila priložnost za delno izravnavo. Če pa bodo žrtve naprtili vsem, potem bodo spet sorazmerno največ plačali tisti, ki najmanj imajo.

Včerajšnja majhna žrtev parlamentarcev bi v tem primeru bila le sladkorček, preden nam v usta vtaknejo žlico z grenko tekočino, za katero je sploh vprašljivo, ali je zares potrebna in zdravilna.

BRUSELJ - Napoved Montija po srečanju evropskih finančnih ministrov

Vlada bo v ponedeljek sprejela sveženj ukrepov

Sporna pokojninska reforma - Sindikati proti, Monti vabi k odgovornosti

TRST - Simbolno osvetljen Neptunov vodnjak

Zeleni sij za življenje

TRST - Sinoči okrog 18. ure je Neptunov vodnjak na tržaškem Borznem trgu zasijal v zelenkasti luči, ki simbolizira upanje. Tako se je tudi Trst udeležil pobude Mesto za življenje, mesto proti smrtni kazni, ki je na podoben način v istem

trenutku potekala v preko 1400 mestih osemdesetih držav. Vsako mesto je simbolno izbralo osvetlitev enega izmed svojih spomenikov na dan, ko je bila leta 1786 v Toskanskem nadvojvodstvu prvič ukinjena eksekucija v Evropi. Pobudo za

manifestacijo je dala Skupnost sv. Egidija, ki sta jo predstavljala Gabriele Paoletti in Loredana Catalfama, slovesnosti pa sta se udeležili tudi podžupanja Fabiana Martini in predsednica pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat.

BRUSELJ - Premier Mario Monti je po srečanju evropskih finančnih ministrov v Bruslju napovedal, da bo italijanska vlada v ponedeljek odobrila nujni paket ukrepov za zniževanje dolga ter strukturne reforme, s katerimi bodo spodbudili gospodarsko rast. Sindikate in poslance je Monti pozval k odgovornemu ravnanju predvsem v odnosu do sporne pokojninske reforme. »Če Italija to zgreši, ali stori manj od pričakovanega, bodo posledice zelo resne za vse,« je dejal. Toda sindikati so se včeraj odločno opredelili proti dvigu delovne dobe za upokožitev, ker bi prizadel revnejše sloje in imel težke recesivne učinke.

Na 5. strani

Občina Trst in Acegas
za pomoč občanom
v težavah

Na 6. strani

»Mlečna« kampanja
proti goljufijam

Na 6. strani

Sestanki in polemike
o Skupnosti Milcovich

Na 7. strani

Goriški promet
potrebuje preureditev

Na 14. strani

Predstavili knjigo
o goreči nasprotnici
Titove Jugoslavije

Na 16. strani

SLOVIK
SLOVENSKI IZOBRAŽEVALNI KONZORCIJ

EKONOMSKA
DEMOKRACIJA

GOST:

**Bartolomeo
Sorge**

dan, 1. 12. 2011
ob 18.30 uri

v dvorani
Fundacije Goriške hranilnice

www.slovik.org info@slovik.org

PRISPEVKI 2011
Kam je končal
državni denar
za manjšino?

TRST - Deželna posvetovalna komisija za slovensko manjšino naj bi danes izvedela, kako je z manjkajočimi državnimi prispevki za Slovence. Pogojnik je obvezen, saj ni jasno kakšno stališče bo o tem vprašanju uradno zavzela Dežela, ki jo bo na seji zastopal pristojni odbornik Elio De Anna.

Velike zamude pri izplačevanju italijanskih prispevkov se medtem že poznajo pri dejavnosti Glasbene Matice in Glasbene centra Emil Komel.

Na 3. strani

TRST, GORICA - Predloga pokrajin o oblikovanju šolske mreže
Na Tržaškem in Goriškem preureditev v znamenju uvedbe večstopenjskih šol

TRST, GORICA - Tržaška in goriška pokrajinska uprava sta deželni upravi Furlanije Julijske krajine posredovali predloga o oblikovanju šolske mreže, ki sta predvsem v znamenju uvedbe večstopenjskih šol, kot to določa državni zakon o varčevalnih ukrepih. Kar zadeva slovenske šole, je to novost predvsem za Tržaško, kjer naj bi na podlagi predloga Pokrajine Trst prišlo do ustanovitve večstopenjskih šol na Opčinah, v Nabrežini in Dolini. O tem je pozitivno mnenje dala tudi Deželna komisija za slovenske šole, ki pa zahteva avtonomijo za vse slovenske šole ne glede na število učencev ter ohranitev dosedanjega števila članov neučnega osebja.

Na 6. in 14. strani

EVROPSKA UNIJA - Poziv evropskega komisarja za širitev Štefana Füleja

»Evropski parlament naj podpre vstop Hrvaške v EU«

Na današnjem glasovanju se obeta široka podpora - Podpis pogodbe 9. decembra

BRUSELJ - Evropski komisar za širitev Štefan Füle je včeraj v Bruslju pozval Evropski parlament, naj podpre podpis pogodbe o pristopu Hrvaške k Evropski uniji. Kot je dejal, bo to "glas za Hrvaško, za regijo in za Evropsko unijo". Evropski parlament bo o hrvaški pristopni pogodbi glasoval danes, glede na mnenja poslancev pa je pričakovati veliko podporo.

Hrvaška je pristopna pogajanja z EU končala junija letos. Po podpori podpisu pristopne pogodbe v Evropskem parlamentu morajo ta korak potrditi še članice unije, ki bodo to predvidoma storile 5. decembra. Pogodbo bo Hrvaška predvidoma podpisala 9. decembra, pred vrhom EU. Po podpisu se bodo začeli postopki ratifikacije v članicah unije in na Hrvaškem. Cilj je, da slovenska soseda postane 28. članica unije s 1. julijem 2013.

Füle je v nagovoru evropskim poslancem na plenarnem zasedanju izpostavil, da je Hrvaška danes povsem druga država od tiste, ki je pred desetletjem zaprosila za sprejem v EU. Pohvalil je njen razvoj na gospodarskem področju, s čimer je Hrvaška primerna za vstop na enotni evropski trg. A z reformami bo morala nadaljevati, je dejal. Hrvaško je tudi pohvalil, da "spoštuje demokratična načela in temeljne svoboščine, preko niza reform pa je okrepila tudi vladavino prava". Zatrnil je še, da bo Evropska komisija še naprej "temeljito in objektivno" spremljala, kako Hrvaška spoštuje sprejete obveze vse do njenega polnopravnega članstva. Menil je, da bo glas za članstvo v EU tudi pomembna vzpodbuda ostalim državam v regiji na njihovi poti proti EU. "Širitev je temelj stabilnosti in regionalnega sodelovanja," je poudaril Füle. Poleg tega širitev Zahodnemu Balkanu ponuja izjemne priložnosti za izboljšanje standarda prebivalcev regije, pa tudi EU same, je še poudaril.

Poročevalec za Hrvaško v Evropskem parlamentu Hannes Swoboda (EPP) je izpostavil tudi pomen arbitražnega sporazuma med Slovenijo in Hrvaško in izrecno pohvalil slovenskega premierja Boruta Pahorja. Kot je ocenil, bo Hrvaška "velik gradnik pri gradnji EU", pri tem pa je izrazil upanje, da bodo 9. decembra dobre novice sledile tudi za Črno goro in Srbijo.

Bernd Posselt je v imenu največje Evropske ljudske stranke (EPP) izpostavil, da je Hrvaška ena najbolje pripravljenih kandidatov ob vstopu in da je morala izpolniti najstrožje pogoje za vstop doslej. Kristian Vigenin iz vrst socialistov (S&D) pa je pri tem dodal, da zato tudi ne bo potrebovala nadzornih mehanizmov tako kot Ro-

Arhivski posnetek s plenarnega zasedanja Evropskega parlamenta v Strasbourgu

ANSA

munija ali Bolgarija.

V imenu skupine liberalcev (ALDE) je Hrvaško v EU pozdravil poslanec iz Slovenije Ivo Vajgl (Zares/ALDE), ki je prav tako izpostavil, da je "Hrvaška morala svoje članstvo plačati nekoliko dražje kot drugi pred tem". Izpostavil je, da sicer še ostajajo odprta nekatere nedokončane naloge, kot je na primer svoboda medijev, zaščita človekovih pravic, "a to so tudi naši problemi".

Nigel Farage iz skupine Evropa svobode in demokracije (EFD) je sicer menil, da bo vstop Hrvaške v EU pravzaprav njen poraz in "glasovanje za novo Jugoslavijo", s čimer se bodo Hrvati odrekli težko pridobljeni priborjeni neodvisnosti. A Jelko Kacin (LDS/Alde) mu je posredno odvrnil, da je "uspeh Hrvaške nov poraz evroskeptikov". Tudi Kacin se je sicer zavzel, da bi zdaj morala "štafetna palica" širitve preiti na Črno goro in da bi Srbija morala dobiti status kandidatke. "To bi bilo dobro za vso regijo," je dejal.

V razpravi se je oglasila tudi Tanja Fajon (SD/S&D), ki se je prav tako zavzela za "dobre novice" 9. decembra za ostale države Zahodnega Balkana na njihovi poti proti EU. Čestitke Hrvaški pa je izrazil tudi Lojze Peterle (NSi/EPP). Kot je dejal, je Hrvaška dokaz, da je kljub težavnim časom krize mogoče uspešno zaključiti proces evropske integracije. Pri tem je menil, da bi se ta proces moral nadaljevati tudi za ostale države Zahodnega Balkana. (STA)

RIM - Radio Trst A in slovenska TV Morda razmislek o konvenciji RAI

RIM - Vlada predsednika Maria Montija bo še razmislila o proračunskih rezih svojih konvencij z ustanovo RAI za radijske in televizijske sporede v manjšinskih jezikih. Do tedaj ostane v veljavi 50-odstotno proračunsko krčenje konvencij, za katerega se je odločila Berlusconijska vlada. To je včeraj v poslanski zbornici dejal minister za odnose s parlamentom Piero Giarda v odgovoru poslancu Rolandu Niccu iz stranke Union Valdotaïne.

Parlamentarec iz Aoste je ožigal odločitev Berlusconijske vlade, ki bi med drugim močno oškodovala Radio Trst A in televizijske programe RAI v slovenskem jeziku. Pozval je novo Montijevo vlado, naj o tem dobro premisli in naj zaščiti narodne in jezikovne manjšine.

Minister za odnose s parlamentom je potrdil, da bo nova vlada zagotovo krčila proračunske deleže pri vseh konvencijah z javno ra-

MINISTER PIERO GIARDA

diotelevizijsko ustanovo, dodal pa je, kot rečeno, da bo razmislila kako »porazdeliti« finančna bremena. Giarda računa, da bodo vladi pri financiranju teh konvencij priskočile na pomoč dežele s posebnim statutom ter Pokrajini Bocen in Trento. Za Deželo Furlanijo-Julijsko krajino bi to pomenilo novost, saj glede Radia Trst A in slovenske TV RAI doslej še ni finančno pomagala pri uresničevanju konvencije z rimsko vlado.

Volilna napoved Mladine: Padec Liste Zorana Jankovića

LJUBLJANA - Zadnja meritev javnega mnenja Mladine kaže, da se je stranka SDS utrnila na prvem mestu in vodi že s 35,9 odstotka podpore. Z 20 odstotki ji sledi Pozitivna Slovenija Zorana Jankovića, ki ji je podpora izrazito padla, na tretjem mestu je SD z 11,8 odstotka. Okrepila pa se je tudi podpora Listi Gregorja Viranta, ki se je dvignila na 8,4 odstotka.

Po treh meritvah je tako po pisanju spletne Mladine že mogoče zaznati osnovne trende. Na desnici prihaja do enotenja glasov, saj se podpora SLS in NSi, ki ostajata tik nad štirimi odstotki oziroma nad parlamentarnim pragom. SLS bi tako po zadnji napovedi podprlo 4,7 odstotka, NSi pa 4,2 odstotka. Po hudem padcu se tudi Lista Gregorja Viranta počasi pobira. Tako je ponovno zasedla četrto mesto v napovedi. Tudi DeSUS vse dni meritve postopoma raste, z začetnih 6,6 odstotka je do danes narasel na 7,7 odstotka.

Novi prorektorji na Univerzi na Primorskem

KOPER - Rektor Univerze na Primorskem (UP) Dragan Marušić je včeraj predstavil novo ekipo, s katero bo naslednja štiri leta vodil UP. Vodstvo bodo, poleg rektorja, sestavljali štiri prorektorji: prorektorica za študijske zadeve izr. prof. dr. Nadja Plazar, prorektor za znanstveno-raziskovalno in razvojno delo izr. prof. dr. Štefko Miklavič, prorektorica za mednarodno sodelovanje izr. prof. dr. Tadeja Jere Lazanski in prorektor za ekonomiko in finance izr. prof. dr. Rok Strašek. Ob predstavitvi je rektor še poudaril: »Kljub povečani prorektorski ekipi bo strošek dela nekaj nižji kot dosedaj, saj se bo samo del plače rektorja in prorektorjev pokrival iz sredstev rektorata.«

V Koprju zapora nekaterih cest

KOPER - Zaradi jutrišnje prireditve »Magični december-poletimo v praznične dni«, bo od danes od 18. ure do jutri do 22. ure zaprto makadamskega parkirišča za tržnico. Parkiranje bo omogočeno na vseh drugih javnih parkiriščih Mestne občine Koper in na parkirišču pri Mercator 2 (za Ogrlico), kjer bodo dvignili zapore.

Poleg tega bo jutri popolnoma zaprta tudi Pristaniška ulica od križišča s Piransko cesto, in sicer od 17. ure dalje. V času ognjemeta, predvidoma med 19.30 in 20.30, pa bo zaprt tudi del Smedelske promenade.

ŠPETER - Vprašljiva razdelitev prispevkov iz deželnega zakona za Slovence

Denar za občine in ne za društva

Gorska skupnost pred obdobjem komisarske uprave financirala najboljše projekte, ki so jih predstavila društva in organizacije - Le občina Grmek bo sredstva namenila društvom

ŠPETER - Izredni komisar Gorske skupnosti Ter, Nadiža, Brda je prejšnji teden na zahtevo Deželne direkcije za kulturo, šport, mednarodne in komunikativne odnose odobril popravljen program pobud, ki imajo kot cilj ovrednotenje rezijansčine in krajevni

govorov v Kanalski, Terski in Nadiških dolinah in ki so upravičene do deželnega prispevka na podlagi 22. člena deželnega zakona za Slovence (26/2007). Skupni prispevek znaša 46 tisoč evrov, ena petina pa pripada sami gorski skupnosti. Trinajst odobrenih

projektov pa predvideva investicijo v višini 91.110 evrov, kar pomeni, da bodo morale občinske uprave same prispevati približno polovico, tako da je vprašljivo, če bodo lahko te pobude sploh izvedle.

Na prednostni lestvici so najvišje postavljeni štiri projekti, katerih nosilec je Občina Špeter, pri njih pa sodelujejo tudi Srednje, Podutana, Sovodnja, Tavorjana in sama gorska skupnost. V ta sklop sodijo priprava italijansko-nadiškega slovarja (9.500 evrov) oziroma nadiške slovnice (4.000 evrov), organizacija posveta z naslovom Demokracija, razvoj in materinščina (5.000 evrov) in izdaja Ilustrirane zgodovine Benečije (10.000 evrov). Občine bodo za te projekte prejele prispevek v višini 17.640 evrov (skraj dve tretjini potrebnih sredstev). Za projekt, katerega nosilec je Podutana (sodelujeta še Srednje in gorska skupnost), pa je bilo namenjenih 6.360 evrov (namesto 8.000). Naslov pobude je Spoznajmo svojo zemljo, iz opisa pa ni jasno, za kaj pravzaprav gre.

Na lestvici sledijo nato projekti, ki so jih predstavile posamezne občinske uprave. V Bardu so zaprosili za 19.410 (15.410+4.000) evrov za organizacijo likovne kolonije Alpe-Jadran oziroma za pomoč pri upravljanju etnografskega muzeja. V Fojdi nameravajo nabaviti knjige ali druge publikacije o jeziku in kulturi teritorija, predvideni strošek pa znaša

3.500 evrov. Tipana bi potrebovala 7.200 evrov za pravo dvojezičnega koledarja, Podbonesec pa namerava z 10.000 evri dokončno urediti muzej kmečke civilizacije, to je srednjeveško naselje v Bijači. Občina Dreka je zaprosila za 5.000 evrov za izdajo publikacije "Sulla strada delle croci - Na cesti križou", Občina Neme za 3.500 evrov za pripravo knjige "Catan di Cergneu", Občina Grmek pa za 5.000 evrov, s katerimi namerava podpreti društva in organizacije, ki na njenem ozemlju delujejo za ohranitev krajevnih jezikovnih različic. Vsem upravam, ki so pripravile samostojne projekte, je bil priznan prispevek 3.000 evrov. Občina Ahten pa bo dobila 1.000 evrov za nakup publikacij (tolikšen je bil tudi predvideni strošek zanje).

Poudariti velja, da je Občina Grmek edina, ki je zaprosila za prispevek za društva in organizacije, ki si že dolgo s prostovoljnimi delom prizadevajo za ovrednotenje slovenskega jezika (tudi v narečni obliki) in kulture. V ostalih primerih bodo prispevka neposredno deležne občine. Preden je gorska skupnost prešla pod komisarsko upravo, se to ni dogajalo. Društva in organizacije so gorski skupnosti posredovali svoje predloge, ta pa je nato sestavila prednostno lestvico in na podlagi deželnega prispevka v celoti financirala najboljše projekte. (NM)

Najbrž bi bilo bolj primerno, če bi gorska skupnost sredstva namenjala za prireditve, kot je na primer Senjam beneške pesmi

ARHIV

SLOVENSKA MANJŠINA - Manjkajoči državni prispevki

Denar iz Rima še ni prišel Na potezi še naprej Dežela

Veliko pričakovanje za današnjo sejo deželne posvetovalne komisije za Slovence

GLASBA - Zamudno izplačevanje državnih prispevkov

Komelov finančni »bojni načrt« in težave Glasbene Matice

Predsednica Glasbenega centra Emil Komel Mara Černic

Predsednica Glasbene Matice Nataša Paulin

GORICA - Velike zamude pri izplačevanju državnih prispevkov za leto 2011 močno pogojujejo tudi dejavnost osrednjih glasbenih ustanov slovenske manjšine. Medtem ko v Glasbeni Matici za letošnje proračunsko leto »pogrešajo« okoli 350 tisoč evrov (manjkajoči prispevek iz Rima), bodo v Glasbenem centru Emil Komel na nek način preživeli do konca leta, finančni problem pa se bo postavil takoj po novem letu. Njegova predsednica **Mara Černic** zato že razmišlja o »bojnem finančnem načrtu« za leto 2012, seveda v primeru, da iz Rima ali iz Dežele ne bodo dobili nobenih sredstev.

Predsednica Glasbene Matice **Nataša Paulin** meni, da je ustanova dobro gospodarila, ker je skoraj v celoti odvisna od prispevkov iz Rima pa se bodo težave še kako poznale. Upravitelji GM upajo, da bo Dežela anticipirala manjkajoče

državne prispevke, v najslabšem primeru vsaj, da bo uradno jamčila bodoči prihod denarja iz Rima. Ta jamstvena pisma bodo prišla še kako prav, če bo Glasbena matica primorana zaprositi banke za dodatna posojila.

Paulinovi se zdi, da preživljajo kulturne organizacije naše manjšine najhujšo krizo po letu 1991, ko sta država in Dežela Furlanija-Juljska krajina na nek način sistemsko uredili vprašanje javnih prispevkov. »Takrat smo na obljubljene prispevke čakali več kot eno leto, potem smo skupaj prejeli podpore dveh let. To je ustvarilo probleme, splošni okvir pa je bil takrat precej drugačen, zlasti pa ni bilo takšne krize, ki jo doživljamo danes,« pravi predsednica GM. Ustanova, ki deluje v tržaški, goriški in videmski pokrajini, zaposluje 20 uslužbencev (trije od njih imajo pogodbo za določen čas), sodelavcev pa je 45.

Center Komel ima deset stalno zaposlenih uslužbencev, sodelavk in sodelavcev pa je trideset. Tudi Černičeva, podobno kot predsednica GM, upa, da se bo vprašanje manjkajočih državnih prispevkov rešilo pred bližnjimi prazniki. Tudi če se bo ugodno rešilo, je pričakovati, da bo denar prišel v blagajne manjšinskih ustanov krepko po novem letu. »Za vsak primer sem se že domenila za sestanek z našim komercialistom, da skupaj z njim preverim razne možne scenarije,« poudarja predsednica Komela.

Glasbena matica pričakuje iz letos iz Rima 798.000 evrov državnega prispevka, Glasbeni center Emil Komel pa 231.000 evrov. Obe ustanovi sta, kot vse t.i. primarne organizacije Slovencev v Italiji, doslej dobile nekaj več kot polovico proračunskih sredstev.

S.T.

TRST - Kje je proračunski denar (2,5 milijona evrov), ki ga država za to leto dolguje slovenski manjšini? Vprašanje ostaja brez odgovora, hipoteze, kje se »skriva« ta denar, je kar nekaj, gotovosti pa nobene.

PRVA HIPOTEZA

Italijanski parlament je prispevek 2011 za Slovence (5,3 milijona evrov) uvrstil v državni proračun in ga zelo splošno namenil Furlaniji-Juljski krajini. To je zagotovil tedanji podtajnik na zunanjem ministrstvu Alfredo Mantica. Potem je prišel zakon za stabilizacijo javnih financ, ki je dodatno zapletel vso zadevo. Po tej razlagi, ki je najbolj verodostojna, se polovica prispevkov za manjšino še vedno nahaja v Rimu. V blagajni predsedstva vlade, gospodarskega ministrstva ali ministrstva za dežele, kdo ve.

DRUGA HIPOTEZA

Prispevek 2,5 milijona evrov bo prišel v deželne blagajne in nato manjšinskim kulturnim ustanovam, ko ga bo še enkrat potrdil oziroma odobril rimski parlament. Za to je potreben zakon (postopek bi trajal več tednov, če že ne mesecev) ali vladni odlok, ki je v teh političnih razmerah zelo malo verjeten.

TRETJA HIPOTEZA

Rimska vlada je namenila Deželi Furlaniji-Juljski krajini drugo tranšo prispevkov za Slovence, ki se je »izgubila v labirintu deželnega knjigovodstva«. Ta možnost je malo verjetna, saj najvišji predstavniki deželne uprave zagotavljajo, da tega denarja niso dobili. To razlago sta osvojila tudi slovenska deželna svetnika Igor Kocijančič in Igor Gabrovec.

KONKRETNI KORAKI

Če drži, da se je denar »izgubil« po krivdi rimske birokracije, bi bilo najboljši, da bi prispevke manjšini anticipirala deželna uprava. FJK s tem ne bi tvegala dejansko nič (Rim bi ji itak moral vrniti 2,5 milijona evrov), bi pa konkretno pomagala Slovincem in s tem udejanjila svoje statutarno poslanstvo do narodnih in jezikovnih manjšin. Problem je v vsakem primeru politične in ne finančne narave. Kaj več bomo zvedeli na današnji seji posvetovalne komisije za slovensko manjšino, na kateri napovedujejo tudi odbornika Elia De Anno.

S.T.

TRST - Po operaciji

Boris Pahor okreva

Boris Pahor

KROMA

TRST - Tržaški pisatelj Boris Pahor, ki so ga morali prejšnji četrtek, 24. novembra, nujno prepeljati v bolnišnico na Katinari zaradi rane na želodcu, naglo okreva. V torek je že začel uživati tekočo hrano, odstranili so mu cevke za umetno prehranjevanje, včeraj pa je že vstal in je v polni aktivnosti, saj korigira rokopis nove knjige, ki naj bi izšla v kratkem. Tako nam je včeraj povedal Pahorjev sin Adrijan, ki nam je potrdil, da vse poteka normalno in zapletov za zdaj ni, čeprav se še ne ve, kdaj bo pisatelj, ki se nahaja v kirurškem oddelku katinarske bolnišnice, odpuščen. Glede na to, kako se mu zdravstveno stanje izboljšuje, ta dan ne bi smel biti preveč oddaljen.

Borisa Pahorja, ki je 26. avgusta letos dopolnil 98 let, so prejšnji četrtek morali nujno prepeljati v bolnišnico zaradi hudih bolečin v trebuhu. Zdravniki so ugotovili, da je pisatelj imel rano na želodcu, zato so se odločili za takojšnjo operacijo. Slednja je popolnoma uspela, tako da se je Pahorjevo zdravstveno stanje kmalu začelo izboljševati.

Drugače se je prejšnji teden vest, da je Boris Pahor v bolnišnici, hitro razširila, pisatelj je v bolnišnici prejel številne obiske (ravno včeraj so se pri njem mudili novinarji iz Kopra), številni pa so mu čimprejše okrevanje zaželeli kar po spletu. Pahor je prejel tudi veliko pisnih voščil, med katerimi prednjači tisto, ki mu ga je poslal slovenski predsednik Danilo Türk. Voščilom se še enkrat pridružujemo tudi pri Primorskem dnevniku, kjer Borisu Pahorju želimo, da bi kmalu okreval ter nadaljeval s svojim ustvarjanjem in pričevanjem.

Urnik:

torek - sobota

7.40 -13.30 16.30 - 19.30

ponedeljek

7.40-13.30

Ob nedeljah zaprto.

marko.prunk@siol.net

GSM 00386 41 635 645

Dobrodošli tudi v naši
gostilni v Lokvi!

MESNICA PRUNK

Trst - Largo Barriera 1

Vrhunska kakovost izbranega slovenskega mesa

Svinjina, žrebičje meso, telečje meso,
jagnjetina, perutnina, razni mesni izdelki

Slovenske slaščice in kruh

od 1. 12. 2011 do 6. 1. 2012

VELIKA NAGRADNA IGRA

1. nagrada: skuter Piaggio

2. nagrada: bivanje v termah OLIMIA

3. nagrada: 2 vstopnici za Postojnsko jamo in Predjamski grad

razni artikli
v akciji

VLADA - Z vrha ministrov EU v Bruslju napoved sprejetja ukrepov v ponedeljek

Monti: ukrepati takoj sicer bodo posledice težke

Sindikati nasprotujejo dvigu 40-letne delovne dobe za upokožitev

BRUSELJ - Premier Mario Monti je včeraj v Bruslju posvaril pred neuspehom na evropskem vrhu naslednji teden. Območje evra nima več prostora za napake, saj bodo finančni trgi vsako napako kaznovali že takoj naslednji dan, je dejal. Poleg tega je povedal, da Italija ne razmišlja o prošnji za pomoč IMF in je s tem demantiral ugibanja, ki so krožila v zadnjih dneh. Monti je tako pozval k prepričljivim odločitvam na vrhu območja evra 8. decembra in na vrhu celotne Evropske unije 9. decembra. Čeprav je dejal, da Italija ne namerava prositi za pomoč Mednarodnega denarnega sklada (IMF), je povedal, da se je te dni v Bruslju sestal z novim direktorjem IMF za Evropo Rezo Moghadamom.

Mednarodni denarni sklad (IMF) je sporočil, da je sicer pripravljen pomagati Italiji, a le pod pogojem, da bi svoj delež prispevala tudi Evropska centralna banka (ECB). Za obsežnejši podporni program za Italijo sklad menda nima finančnih sredstev. Italijanska vlada mora sicer najprej predstaviti načrt, s pomočjo katerega bo Italija do leta 2013 uravnotežila proračun.

Poleg tega je imel Monti v Bruslju niz drugih dvostranskih srečanj - s šefom evrske skupine Jeanom-Claudom Junckerjem ter finančnimi ministri Nemčije, Francije, Velike Britanije in Poljske. Cilj teh srečanj je bil po njegovih besedah predstaviti prioritete italijanske vlade in prispevati k reševanju problemov, s katerimi se sooča območje evra.

Monti je po srečanju evropskih finančnih ministrov v Bruslju napovedal, da bo italijanska vlada v ponedeljek odobrila nujni paket ukrepov za zniževanje dolga ter dolgoročnejshe strukturne reforme, s katerimi bodo spodbudili gospodarsko rast. Podrobnosti paketa ni želel razkriti, dokler reforme ne dobijo potrditve in v odgovor na nekatere očitke pojasnil, da evropskim partnerjem ni predstavil podrobnejših detajlov od tistih, ki jih je že nakazal v domovini. Premier je pri tem ponovil, da bodo ukrepi spoštovali trojno načelo strogosti v javnih računih, gospodarske rasti in socialne pravičnosti.

Sindikate in poslance je Monti pozval k odgovornemu ravnanju predvsem v odnosu do sporne pokojninske reforme. »Če Italija to zgreši, ali stori manj od pričakovanega, bodo posledice zelo resne za vse,« je dejal in povedal, da nameravajo nadgraditi odločitve, ki jih je s tem v zvezi sprejela že prejšnja vlada. S tem je odgovoril sindikatom, ki so se včeraj odločno opredelili proti dvigu delovne dobe za upokožitev s 40 na 41 do 43 let. Za tajnico Cgil

Premier Monti po vrhu gospodarskih ministrov EU včeraj v Bruslju

ANSA

Susanno Camusso je 40 let nedotakljiva številka, proti dvigu pa se oglašajo tudi predstavniki Cisl in Uil. Sindikati med drugim ugotavljajo, da bi udarec prizadel revnejše sloje in imel težke recesivne učinke,

zato pozivajo vlado naj se raje ozre na velika premoženja, katerih lastniki bi zlahka prenesli kako žrtev.

Monti je včeraj tudi podal pozitivno oceno predloga Evropske komisije za

uvvedbo ti. evrobondov za kritje dolga posameznih držav, povezano s strožjimi mehanizmi nadzora nad proračunsko disciplino. »Gre za snov, ki jo je treba obravnavati z odprto miselnostjo,« je dejal.

»Pred EU je deset ključnih dni, v katerih mora doreči odziv na krizo,« pa je včeraj opozoril evropski komisar za denarne in gospodarske zadeve Olli Rehn ob prihodu na zasedanje finančnih ministrov EU v Bruslju. Po Rehnovih besedah mora EU predvsem doreči ukrepe na dveh frontah - zagotoviti zadostno "požarno steno" za zajezitev pritiskov finančnih trgov in obenem okrepiti gospodarsko upravljanje, ki vključuje krepitev proračunskega nadzora.

Predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy pa je opozoril, da je dolžniška kriza sedaj že popolnoma sistemska kriza, ki terja sistemski odziv. »Priča smo popolni krizi zaupanja,« je še dodal. Za sistemski odziv bo po njegovih besedah treba žrtvovati suverenost v zameno za zagotovitev gospodarske in denarne unije s strukturno verodostojnostjo, in to ne glede na to, ali se bo unija dogovorila za spremembe lizbonske pogodbe ali ne.

PARLAMENT - Strožji pogoji za pridobitev pokojnine

Cicciolina še dobi pokojnino, Irene Pivetti pa bo počakala

RIM - Medtem ko Montijeva vlada napoveduje v ponedeljek podrobnejšo opredelitev posegov na pokojninskem področju, kjer se govori o zakasnitvi tako upokožitvene starosti kot o podaljšanju obvezne delovne dobe pa tudi o možnosti, da bi poslej uvedli sistem izračuna pokojnin na osnovi dejanske vplačanih prispevkov za vse zavarovane, so se včeraj v Rimu dogovorili o prvem krčenju pokojninskih privilegijev poslancev in senatorjev.

Na srečanju predsednikov poslanske zbornice Gianfranca Finija in senata Renata Schifanija z novo ministrico za delo Elso Fornero so se dogovorili, da bodo s 1. januarjem 2012 zakasnilo izplačilo pokojnin parlamentarcem. Doslej so namreč lahko prejeli pokojnino že ob dopolnitvi 50. leta starosti, po novem pa jih bo potrebno 60 za parlamentarce z več kot enim manda-

tom in 65, če so opravili en sam mandat. Prav tako z novim letom bodo tudi uvedli izračunavanje pokojnin na osnovi vplačanih prispevkov in ne v odstotku glede na parlamentarno plačo. S tem se bodo zneski občutno znižali.

Nov sistem bo veljal v celoti za parlamentarce, ki bodo izvoljeni na naslednjih volitvah, za zdajšnje pa le za preostali del mandata po 31. decembru letos.

MINISTRICA ZA DELO IN SOCIALNO VARNOST ELSA FORNERO

ANSA

Ena od žrtev novega sistema bo nekdanja predsednica poslanske zbornice, danes 48-letna Irene Pivetti, ki bi po dosedanjih pravilih dobila pokojnino že čez poldrugo leto. Pretirano se ne razburja (tudi ker ima kot nekdanja predsednica zbornice kar nekaj drugih privilegijev), pravi pa, da bi moralo varčevanje zajeti tudi pripadnike drugih kast in ne samo parlamentarce. Pivettijeva opozarja na sodnike, visoke državne funkcionarje, ki prejemajo tudi po 16 težkih plač, na menedžerje podjetij, ki zapuščajajo delovna mesta s sanjskimi odpravninami, »bi bi zadoščale za vzdrževanje kar treh generacij«.

Za las pa si je pokojnino zagotovila nekdanja pornozvezda Ilona Staller - Cicciolina, ki je prav te dni praznovala 60. rojstni dan in bo tako lahko prejela pokojnino za svoj edini poslanški mandat.

Sodnik proti 'ndrangeti kot dr. Jekyll in mr. Hide

REGGIO CALABRIA - Predsednik porotnega sodišča v Reggio Calabria 51-letni Vincenzo Giglio naj bi deloval kot dr. Jekyll in mr. Hide. Navzven je bil zagrižen nasprotnik mafije, podtalno pa naj bi favoriziral člane 'ndrangete. V to je prepričana milanska tožilka Ilda Boccassini, ki je odredila aretacijo desetih oseb. Med njimi so tudi deželni svetnik LS Giuseppe Morelli, milanski odvetnik Vincenzo Minasi, marešalo finančne straže Luigi Mongelli in drugi. Obtoženi so korupcije in sodelovanja v mafijskih poslih. Najbolj pa odmeva aretacija sodnika Giglia, ki je tudi predsedoval oddelku za preventivne ukrepe. V tem svojstvu je zasegel za več kot milijardo evrov premoženja 'ndrangete in si prislužil sloves neizprosne preganjalca mafijskih združb. Giglio je ta sloves podkrepil tudi z družbenim angažiranjem proti organiziranemu kriminalu. Preiskava bo pokazala, ali je igral dvojno igro.

Rai: težak sanacijski načrt in Minzolinijeva potovanja

RIM - Iz državne radiotelevizije prihajata nasprotujoči si vesti. Po eni strani se generalna ravnateljica Lorenza Leubada s sanacijskim načrtom, po katerem naj bi izdatke krčili kar za 85 milijonov evrov. Krčenje bo prizadelo popularne športne oddaje in novinarska uredništva z zapiranjem dopisništev v tujini. Po drugi strani pa je sporni urednik dnevnika TG1 Augusto Minzolini osumljen zlorabe kreditne kartice podjetja. Iz nje naj bi po gradivu, ki ga je zbrala finančna straža, v 16 mesecih črpal 74 tisoč evrov za letovanja v luksuznih hotelih od Caprija do Cortine, od Barcelone do Dubaja. Minzolini je del denarja vrnil, a to še ni dovolj, da se izogne kazenskemu pregonu.

Dogovor z Avstrijo glede nezakonitih priseljencev

RIM - Italija in Avstrija nameravata okrepiti sodelovanje v boju proti nezakonitemu priseljevanju in kriminalu, sta včeraj po pogovorih v Rimu poudarili notranji ministrici obeh držav, Anna Maria Cancellieri in Johanna Mikl-Leitner. Državi bosta v ta namen sklenili sporazum o policijskem sodelovanju. Sporazum bo pripravila italijansko-avstrijska komisija strokovnjakov, podpisali pa naj bi ga še v letu 2012. Kot je poudarila Mikl-Leitnerjeva, 48 odstotkov vseh nezakonitih priseljencev v Avstrijo pride iz Italije. Od začetka letošnjega leta je v Avstrijo prišlo 18.800 nezakonitih priseljencev, kar je 27 odstotkov več kot leto prej. Število prošenj za azil pa se je glede na lani zvišalo za 31 odstotkov. Med nezakonitimi priseljenci prevladujejo državljani Afganistana, Pakistana in Somalije.

MILAN - V zapor podpredsednik Nicoli (LS)

V Lombardiji odkrili ekomafijske posle

MILAN - Kar 150 karabinjerjev je včeraj sodelovalo v obsežni akciji, ki je privedla v zapor podpredsednika deželne svete in drugega moža Ljudstva svobode v Lombardiji 68-letnega Franca Nicolija Cristianija. Z njim so pripravili še devet drugih oseb, od teh je šest v hišnem priporu, podjetnikov, politikov in javnih funkcionarjev.

Obtoženi so korupcije in ilegalnega poslovanja z nevarnimi odpadki. Med preiskavo na Nicolijevem domu so našli kuverti s 100 tisoč evri v 500-evrskih bankovcih. Na osnovi prisluškovanj je sodnik iz Brescia Bonamartini, ki je podpisal za porne naloge, prepričan, da gre za podkupnino. Izplačalo naj bi jo podjetje Locatelli iz Bergama v zameno za pospešitev postopka za odprtje nove deponije za posebne odpadke pri Cremono. Isto podjetje, ki se ukvarja tako z uničevanjem odpadkov kot z gradnjo cest, pa naj bi zagrešilo še veliko hujše stvari, ki so značilne za poslovanje ti. ekomafije. Tako naj bi podjetje Locatelli podkupilo tudi koordinatorja deželne agencije za okolje AR-

PODPREDSIEDNIK DEŽELNEGA SVETA LOMBARDIJE NICOLI VČERAJ PO ARETACIJI

ANSA

PA Giuseppeja Rotondara, ki so ga prav tako aretirali, da bi se izognili kontrolam na gradbišču dveh 5 kilometrov dolgih odsekov nove avtoceste Brescia-Bergamo-Milan. Preiskovalci so ugotovili, da so pod cestni tlak vkopali strupene odpadke kot so kancerogeni heksavalentni krom in odpadne skorje iz jekla.

Preiskava, ki jo je koordinirala okrožna protimafijska direkcija v Bresci, je privedla tudi do zasega avtocestnih gradbišč, deponije za asbest v Capella Cantone (CR) in še enega obrata za predelavo odpadkov pri Bergamu.

ISTAT - V oktobru Brezposelnih je 8,5 odstotka

To je največ po maju lani

MILAN - Brezposelnost je v oktobru v Italiji zrasla na 8,5 odstotka, kar je za 0,2 odstotka več kot v septembru in za 0,1 več kot leto prej v oktobru. Odstotek brezposelnih je najvišji po maju 2010, ko je znašal 8,7 odstotka. Zavod Istat, ki je posredoval najnovejšo statistične podatke, je tudi opozoril na zaskrbljujočo stopnjo brezposelnosti med mladimi od 15. do 24. leta. Skoraj vsak tretji je brez dela, točneje 29,2 odstotka, kar je sicer za 0,1 odstotka manj kot septembra vendar pa kar za poldrugi odstotek več kot oktobra lani.

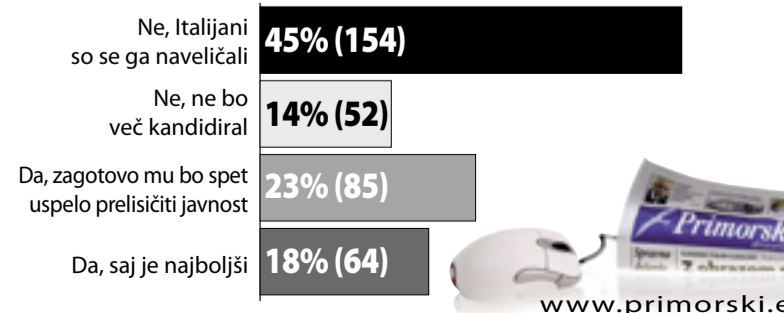
Število vseh zaposlenih v Italiji je v minulem mesecu znašalo 22 milijonov 913 tisoč (56,9 odstotka potencialne delovne sile). Podatek je stabilen in primerjavi s septembrom in rahlo boljše (53 tisoč zaposlenih več) glede na število zaposlenih v mesecu oktobru 2010.

POLITIKA - Spletna anketa

Italijani so se menda naveličali Berlusconi

Italijanke in Italijani so se naveličali Silvia Berlusconi. Tako meni 45 odstotkov sodelujočih v spletni anketi Primorskega dnevnika na vprašanje, če bo Berlusconi sploh še kdaj predsednik italijanske vlade. 14 odst. sodelujočih v anketi pravi, da Berlusconi ne bo več kandidiral, 23 odst. pa meni, da bo nekdanjemu ministrskemu predsedniku in vodji stranke Ljudstva svobode spet uspelo prelisčiti italijansko javnost. Kar 18 odst. anketirancev je odgovorilo, da bo Berlusconi zagotovo znova kandidiral, saj je najboljši. Vprašanje ali bo Berlusconi sploh kdaj premier in ali bo sploh kandidiral za to mesto je še kar prisotno na italijanski politični sceni. Sam Berlusconi se o tem ni nikoli dokončno izjasnil. Enkrat govori, da je treba vodilna mesta v desni sredini prepustiti mlajšim politikom, včasih pa se obnaša, kot da bo znova kandidiral.

Bo Berlusconi še kdaj premier?

ŠOLSTVO - Sklep tržaškega pokrajinskega odbora o oblikovanju šolske mreže

V šolskem letu 2012/2013 samo večstopenjske šole

Pozitivno mnenje Deželne komisije za slovenske šole, ki pa zahteva avtonomijo šol ne glede na številčnost

V prihodnjem šolskem letu 2012/2013 na Tržaškem ne bo več ločenih didaktičnih ravnateljstev in nižjih srednjih šol, ampak bodo delovale le večstopenjske šole, kar velja tudi za šole s slovenskim učnim jezikom. Tako predlaga tržaški pokrajinski odbor, ki je na seji prejšnji torek, 22. novembra, sprejel sklep o oblikovanju pokrajinske šolske mreže, konec tedna pa ga posredoval deželni upravi Furlanije Julijske krajine, v ponedeljek pa je o predlogu dala pozitivno mnenje (a z določenimi pridržki) tudi Deželna komisija za slovenske šole.

V svojem sklepu pokrajinski odbor predlaga združitve dosedanjih slovenskih didaktičnih ravnateljstev na Opčinah, v Nabrežini in Dolini s tamkajšnjimi nižjimi srednjimi šolami - NSS Srečka Kosovela na Opčinah in Proseku, NSS Iga Grudna v Nabrežini in NSS Simona Gregorčiča v Dolini. S tem bi na Opčinah, v Nabrežini in Dolini nastale tri slovenske večstopenjske šole, vsaka od katerih bi pod enim samim ravnateljstvom združila otroške vrtce ter osnovne in nižje srednje šole z določenegega območja. Tako bi nova večstopenjska šola na Opčinah združila vrtce in šole na kraškem območju Občine Trst in v Občini Repentabor, tista v Nabrežini bi združila vrtce in šole v občinah Devin-Nabrežina in Zgonik, tista v Dolini pa vrtce in šole na območju občin Dolina in Milje. Pri tem pokrajinski odbor v zvezi s številčnimi kriteriji, ki pridejo v poštev za slovenske šole (državni varčevalni ukrepi določajo najmanj petsto učencev za ohranitev ravnatelja in najmanj tristo učencev za ohranitev avtonomije, a brez ravnatelja), poudarja prilaganje ob upoštevanju zaščitnih določil (izrecno je tu omenjen državni zaščitni zakon št. 38 iz leta 2001, pa tudi odlok predsednika republike št. 233 iz leta 1998).

Poleg tega Pokrajina predlaga tudi ukinitve Drugega didaktičnega ravnateljstva z italijanskim učnim jezikom, katerega vrtci in šole naj bi po novem pripadali trem italijanskim večstopenjskim zavodom: Bergamas, Tiziana Weiss in Dante Alighieri. Po drugi strani pa pokrajinski odbor ne predlaga nobenega poseganja v obstoječo mrežo tako slovenskih kot italijanskih višjih srednjih šol, to pa zaradi zaščitnih določil in dejstva, da italijanske šole že odgovarjajo številčnim parametrom. Prav tako Pokrajina potrjuje ustanovitev pokrajinskega središča za izobraževanje odraslih, ki bo našel sedež v prostorih trgovskega zavoda Carli.

Pokrajinski odbor je konec prejšnjega tedna poslal svoj sklep deželni upravi FJK, ki se bo o oblikovanju deželne šolske mreže izrekla najbrž do konca leta. Pri tem je opozoril, da čaka še na mnenje Deželne komisije za slovenske šole, kateri je prav tako posredoval dokument. Komisija je na svoji ponedeljkovi seji v Trstu dala soglasno pozitivno mnenje o pokrajinskem sklepu, a z nekaterimi opozorili: tako člani komisije zahtevajo avtonomijo za vse slovenske šole ne glede na njihovo številčnost, saj so mnenja, da glede slovenskih šol še vedno veljajo stara določila, na podlagi katerih so slovenske šole izvzete iz vsedravnih številčnih parametrov. Poleg tega zahtevajo, naj število neučnega osebja ostane nespremenjeno ne glede na to, da bi z uvedbo večstopenjskih šol lahko prišlo do ukinitve nekaterih službenih mest: šolske in administrativne sodelavce, ki bi jih z nastankom večstopenjskih šol »prihranili«, naj bi tako prerazporedili po drugih šolah in zavodih, so predlagali člani Deželne komisije za slovenske šole.

Ivan Žerjav

Slovenske vrtce, osnovne in nižje srednje šole na Tržaškem (na posnetku prizor z NSS Simona Gregorčiča v Dolini) čaka združevanje v večstopenjske šole

KROMA

OBČINA TRST - Sporazum z družbo Acegas, kot so to zahtevali tudi mladi »ogorčeni«

Pomoč za plačevanje računov

Občani v težavah se bodo lahko obrnili na občinsko socialno službo - Acegas pa bo nudil možnost plačevanja na obroke

Dogovor so podpisali včeraj na tržaškem županstvu

KROMA

Tržaška občinska uprava in družba Acegas sta včeraj podpisali sporazum, katerega namen je pomagati ljudem, ki so v težavah glede plačevanja računov za dobavo plina, elektrike in vode. Na tej osnovi bo občinska uprava v bistvu poravnala račune oseb, ki jim je Acegas prekinil dobavo, ker niso plačali računov. Za manj »hude« primere pa bo Acegas nudil možnost plačevanja na obroke.

Dogovor so podpisali tržaški župan Roberto Cosolini in predstavniki treh družb Acegas-Aps, Acegas-Aps Service in EstEnergy Cesare Pilon, Francesco Callegari in Claudio Fabbri ob udeležbi pristojnih občinskih odbornikov Laure Famulari in Fabia Omera. Ta sporazum so spodbujali tudi mladi ogorčeni gibanja #OccupyTrieste. Demonstracije dijakov

so zadevo pospešile, vendar je občinska uprava že delala na tem, je povedal Cosolini. Za olajšave, ki jih predvideva sporazum, se bodo morali občani obrniti na občinsko socialno službo (Ul. Mazzini št. 25) oziroma na lokalne enote (UOT). V ta namen bo treba predstaviti zadnje podatke zavoda Inps o družinskem ekonomskem stanju (ISEE). Olajšave bodo različne v primeru, da je dohodek ISEE manjši od 7.665 evrov ali da je od 7.665 evrov do 15 tisoč evrov oz. do 20 tisoč za družine s 4 ali več otroki. Plačevanje na obroke je predvideno za račune za dobavo plina, ki presegajo 200 evrov, za dobavo elektrike, ki presegajo 150 evrov in za dobavo vode, ki presegajo 100 evrov. Dodatne informacije nudijo na spletni strani <http://www.retecivica.trieste.it>.

KVESTURA - Sodelovanje z mlekarno Latterie carsiche

Na kartonih mleka nasveti proti goljufijam

Kvestura že dalj časa vztrajno poziva Tržačane, naj pazijo na goljufe, ki pogosto potrkajo na vrata priletnih oseb in jih z zvijačo okradejo. Po kampanji z naslovom Ocio alla truffa, v okviru katere so policisti delili informacije od vrat do vrat, je nastopil čas za novo kampanjo. Mlekarna Latterie carsiche bo danes začela prodajati litrske kartone mleka, na katerih so v obliki stripa navedeni osnovni nasveti za preprečevanje goljufij.

»Mlekarna bo zaenkrat natisnila 300.000 litrskih kartonov, kolikor jih prodamo v približno enem mesecu,« je na novinarski konferenci na tržaški kvesturi povedal pooblaščen upravitelj Latterie carsiche Josef Pelloni. Poudaril je, da je mlekarna takoj sprejela predlog Kvesture, saj je zelo povezana s tem ozemljem, na katerem prodaja mleko že štirideset let. Pristavil je, da bomo morali v kriznem letu 2012 še bolj skrbeti za priletne občane, ki bodo še posebno v stiski. Kvestor Giuseppe Padulano je podčrtal, da so goljufije na račun priletnih oseb najbolj odvratna dejanja, saj so žrtve najšibkejši člani prebivalstva. Kampanja ozaveščanja sodi v politiko približevanja policije občanom, v ta sklop sodijo tudi razstave in predstavitve knjig, ki jih vse pogosteje prirejajo na Kvesturi.

Nasveti pomagajo občanom, da se zaščitijo pred goljufi. Le-ti so običajno uglajeni in prijazni, pogosto se predstavijo kot občinski uslužbenci ali pa predstavniki podjetij AcegasAps, Enel ipd. Lahko se zgodi, da v teh tednih naletimo tudi na lažne popisovalce. Včasih pa trdijo, da poznajo sina ali hčer žrtve. Neznancev naj ne vabimo v stanovanje, nikomur ne smemo izročiti denarja, ob odhodu iz stanovanja pa preverimo, da so vrata zaklenjena. Ko smo v dvomu, pa pokličimo na številko 113. (af)

Policistki z mlekom

KROMA

ULICA BATTISTI Prijava zaradi beračenja z otrokom

Pred veleblagovnico v Ulici Battisti je mimoidoče zmotila ženska, ki je prosila miloščine, ob njej pa je stal otrok s plastičnim kozarcem v roki. Poklicali so tržaško občinsko policijo. Člen št. 600 italijanskega kazenskega zakonika štiti mladoletne pred odraslimi, ki jih izkoriščajo, da bi se ljudem smilili. Mestna redarja sta stopila do 43-letne romunske državljanke in ugotovila, da je otrok njen sin, ki bo čez nekaj dni dopolnil deset let. Ženska so pozneje prijavili tožilstvu tržaškega sodišča za mladoletne, sodnik bo odločil o ukrepih na račun matere in za zaščito otroka.

Skuter podrl pešca

Na vogalu med ulicama Timeus in Crispi je skuter včeraj okrog 14.30 povozil pešca, ki je prečkal ulico. Posegli so mestni redarji, rešilec službe 118 je oba udeleženca prepeljal v katinarsko bolnišnico. Pešec si je poškodoval prsni koš, voznik pa se je pri padcu udaril v glavo.

FINCANTIERI - Po podpisu sporazuma za odpust 98 uslužbencev na Trgu Irneri

Kriza je tokrat prizadela glavo družbe Fincantieri

Borini (Fiom-Cgil) nasprotuje dogovoru in zahteva predstavitev industrijskega načrta - Tondo optimist

Kriza je že pred časom udarila tudi po ladjedelniškem sektorju. Družba Fincantieri je zaradi tega že upokojila oziroma odpustila delavce v raznih ladjedelnicah, tudi v trziški. Tokrat pa se je kriza lotila glave Fincantieri. Vodstvo družbe je že načrtovalo zmanjšanje števila uslužbencev na sedežu na Trgu Irneri, ki naj bi ga zapustilo 140 ljudi od skupaj 547 zaposlenih. Kot smo poročali, so vodstvo družbe in predstavniki enotnega sindikalnega predstavništva Rsu sklenili okvirni sporazum, na osnovi katerega bo delovno mesto »prostovoljno« zapustilo 98 uslužbencev. Fincantieri je v bistvu tudi v Trstu predlagal »ločeni« sporazum o prostovoljni mobilnosti, ki so ga že uveljavili v drugih ladjedelnicah. Na prvem mestu gre tu omeniti Tržič, kjer je dogovor zadeval 250 delavcev.

Vendar sporazuma, ki ga bo morala sprejeti skupščina uslužbencev, sindikati niso sprejeli soglasno. Če so ga podpisali vsi trije člani Rsu iz vrst panožnega sindikata Fim-Cisl, to ne velja za sindikat kovinarjev Fiom-Cgil. Sporazum sta podpisala le dva člana, medtem ko je eden zapustil pogajalsko omizje. Pokrajinski tajnik Fiom Stefano Borini je skupaj s članom državnega tajništva Fiom Alessandrom Paganom nasprotoval ločenemu pogajanju, še predvsem pa je bil mnenja, da mora Fincantieri prej predstaviti industrijski načrt. »Nesprejemljivo je pogajanje o zmanjšanju števila uslužbencev brez industrijskega načrta, ki zahteva manjše število zaposlenih,« je poudaril Borini in dodal, da »sporazum ne nudi jamstev za uslužbence, ki bodo ostali, in niti za tiste, ki bodo odšli«. Pokrajinski Fiom se mora boriti za zaščito delovnih mest na Tržaškem, je še povedal Borini, po mnenju katerega se mora pogajanje čim prej nadaljevati na pristojnem ministrstvu.

Pokrajinski tajnik sindikata Fim-Cisl Umberto Salvaneschi je nasprotno zagotovil, da ne bo nihče ostal na cesti in da je dovolj jamstev glede prihodnosti družbe in uslužbencev. Nekateri se bodo upokojili, drugi bodo v dopolnilni blagajni, za tretje so zagotovili novo delovno mesto. Stanje je skratka pod kontrolo, je povedal Salvaneschi in potrdil, da tržaškega sedeža Fincantieri ne bodo premestili v Tržič.

Deželni tajnik Demokratske stranke Gianfranco Moretton je menil, da mora deželna vlada takoj ukrepati in da je nujno spoznati industrijski načrt. Deželni predsednik Renzo Tondo je sinoči izjavil, da ima glede tržaškega sedeža Fincantieri »boljše novice od tistih na časopisih«. Dogajanja Tondo ni želel komentirati, ker se bo v kratkem srečal s pooblaščenim upraviteljem družbe Fincantieri Giuseppejem Bonom.

A.G.

Sredi septembra so v Tržiču splavili ladjo za križarjenje Carnival Breeze

KROMA

OPČINE - Nejasna usoda Skupnosti Milcovich

Lastnikov dolg kot Damoklejev meč Dom naj bi bil naprodaj po polovični ceni

Skupnost Milcovich z božičnim drevescem; ali bodo morali stran še pred božičem?

KROMA

V teh dneh se v Trstu vrstijo sestanki v zvezi z napovedanim zaprtjem Skupnosti Milcovich na Opčinah. V hiši v Bazovski ulici živi enajst oseb, ki imajo zaradi mišične distrofije ali drugih boleznih posebne potrebe. Na Opčinah jih marsikdo pozna, saj se pogosto potepajo po vasi. Zanje skrbi osebje socialne zadruge La Rinascente, lastnik stavbe pa je zadolžena tržaška sekcija italijanskega združenja za boj proti mišični distrofiji UILDM, ki je napovedala takojšnjo prekinitev sodelovanja z zadrugo in Občino Trst ter prodajo nepremičnine. Stanovalci morajo pred 31. decembrom na vrat na nos zapustiti svoj dom. Sami se temu upirajo, saj so med več kot desetletnim bivanjem na Opčinah ob primernih razmerah in negi dosegli zadovoljivo stopnjo osebne avtonomije. Težko si je predstavljati, da bi jih v novem letu prisilno izselili organi pregona.

Občina Trst finančno podpira skupnost, lep del prispevkov pa prek združenja UILDM ni prispel do končnega cilja. Zadruga La Rinascente je morala najeti bančne kredite, da je plačala svoje osebje, zdaj pa zahteva po sodni poti 150.000 evrov. Tolikšna je vsota, ki naj bi jo UILDM zadržal. Občinska odbornica za socialno politiko Laura Famulari je v petek obiskala opensko skupnost, danes pa se bo sestala s predsednikom tržaškega UILDM Cesarejem De Simonejem. Odbornica upa v pozitivno rešitev, večjih pristojnosti pa po lastnih besedah nima. V najslabšem primeru napoveduje naglo preselitev vseh gostov na Božje polje, kjer je dejavna skupnost

La Fonte - Izvir. Včeraj se je osebje zadruge Rinascente - medicinske sestre in socialni delavci - sestalo s sindikatom CGIL. Na Božjem polju naj bi namreč ohranila službo le slaba polovica osebja - tri ali štiri osebe.

Cesare De Simone noče dajati izjav za medije. Podpredsednik (in nekdanji predsednik) Livio Bonetti pa je edini član vodstva UILDM, ki je junija glasoval proti sklepu o prodaji nepremičnine. Bonetti trdi, da je kpec združenje ANFFAS, ki je dejavno na istem področju. Težave pri UILDM segajo v preteklost, leta 2006 je prišlo do komisarske uprave. Za komisarja so imenovali upokojenega funkcionarja Dezele FJK De Simoneja, ki je bil nato izvoljen za predsednika. Finančni problemi pa so se stopnjevali in UILDM ima danes okrog 350.000 evrov dolgov. Dolg naj bi večinoma nastal zaradi centra za fizioterapijo v Ul. Carducci in delno zaradi stroškov za upravljanje Skupnosti Milcovich (le-ta trenutno ne ustvarja izgube). UILDM namerna prodati stavbo, da bi odplačal dolgove, Bonetti pa trdi, da se hoče De Simone na vsak način znebiti te skupnosti. UILDM naj bi nepremičnino med drugim prodajal po polovični ceni, za slabih 700.000 evrov: pred nekaj leti so ocenili, da je vredna 1,4 milijona evrov, trdi Bonetti.

Prodajo ovirajo deželne in občinske omejitve. Dežela je za prispevke v višini 700.000 evrov izrecno zahtevala, da stavbe v naslednjih petih letih ne smejo prodati, Občina pa je v 70. letih odstopila zemljišče samo za dejavnosti UILDM. (af)

V Nabrežini skupščina Demokratske stranke

Na sedežu občinske sekcije Demokratske stranke v Nabrežini (Trg sv. Roka) bo danes ob 18. uri skupščina posvečena spomladanskim občinskim volitvam. Na seji bodo predstavili kandidata DS na županskih primarnih volitvah v levi sredini, ki sta za sedaj Mariza Škerk in Roberto Gotter.

Projekt za pristan v Ribiškem naselju

Devinsko-nabrežinski občinski svet je na včerajšnji seji odobril nov urbanistični načrt za pristanišče v Ribiškem naselju. Sklep je bil odobren soglasno.

V Krizu predstavitev Pirjevčeve knjige o Titu

V Domu Alberta Sirka v Krizu bodo jutri ob 20. uri predstavili knjigo Tito in tovariši zgodovinarja Jožeta Pirjevca. Avtorja in njegovo delo bo predstavil novinar Sandor Tence.

Boris Paternu gost Literarnih pogovorov

Gost decembrske oddaje Literarni pogovori, ki jo bo Radio Trst A predvajal danes ob 18. uri in jutri ob 10.10, bo literarni zgodovinar in dolgoletni profesor zgodovine slovenske književnosti na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, akademik Boris Paternu, ki letos praznuje visok življenjski jubilej, 85 let. Na tokratnem radijskem srečanju bo predstavil svojo zadnjo knjigo Edvard Kocbek – Mesec s kolobarjem, ki je izšla ob trideseti obletnici pesnikove smrti (27. 9. 1904–3. 11. 1981). Zanj je dr. Boris Paternu izbral partizansko liriko Edvarda Kocbeka in o njej napisal spremno študijo. Z Borisom Paternujem se bo pogovarjala Neva Zaghet, uredništvo oddaje Ines Škabar.

Vstopnice za koncert Brucea Springsteena

Danes ob 16. uri se bo na spletni strani ticketone.it začela predprodaja vstopnic za tržaški koncert Brucea Springsteena in skupine The E Street Band, ki bo 11. junija. Istočasno bodo začeli prodajati tudi vstopnice za koncert v Firencah (10. junija). Od petka zjutraj bodo vstopnice na voljo tudi v običajnih prodajalnah. Vsakdo lahko kupi največ štiri vstopnice. Za milanski koncert, ki bo 7. junija v stadionu v San Siru, so že prodali 40.000 kuponov.

V opensko skupnost vlagali trud domačini

Razhajanja in spori za Skupnost Milcovich žal niso novost, zaznamovali so njeno zgodovino. To središče pa je predvsem simbol vztrajnosti in angažiranosti krajevnih žrtev mišične distrofije. Gropajska bratranca Mirko (Federico) Milcovich in Karlo Kalc sta v 70. letih ustanovila Skupnost družina Opčine, leta 1976 pa sta začela graditi stavbo na openskem zemljišču, ki jima ga je dodelila Občina Trst. Gradnjo je omogočil doprinos mnogih prostovoljcev iz kraških vasi. To so bili temeljni skupnosti v Bazovski ulici, kjer so začeli sprejemati bolnike v začetku 80. let, ko je prišlo tudi do hudega razdora v zvezi z njenim upravljanjem. Leta 1986 so stavbo dodelili Milcovichevemu UILDM, skupnost pa je s časom izgubila svoj slovenski pečat. Karlo Kalc je svoje izkušnje in načrte preusmeril v skupnost na Božjem polju, ki so jo pozneje preimenovali v Izvir. Odšel je pred letom dni. Mirko Milcovich (1930-1988) velja za ustanovitelja združenja UILDM (leta 1961 v Trstu). Leta 1972 je sedež premaknil v Padovo, kamor se je preselil tudi sam. Danes ima UILDM 78 pokrajinskih sekcij. (af)

ISTRSKA ULICA - Predstavitev

Koledar karabinjerjev o obdobju 1864-1914

Na pokrajinskem poveljstvu karabinjerjev v Istrski ulici so predstavili zgodovinski koledar, ki obravnava obdobje med letoma 1864 in 1914. Poveljnik Carlo Tartaglione (na sliki Kroma) je spomnil, da bodo karabi-

njerji leta 2014 praznovali dvestoletnico obstoja, tedaj pa se bo tudi zaključil ciklus koledarjev, ki z umetniškimi risbami opisujejo posamezna petdesetletna obdobja. Lani so razdelili 1,4 milijona kopij koledarja. (af)

MUZEJ REVOLTELLA - Simpozij s poznavalci avdiovizualne kulture

Izboljšanje konkurenčnosti filma in novih medijskih vsebin

Italijanski, slovenski in hrvaški predavatelji o izobraževanju filmarjev in o mednarodnem izobraževalnem polu

Izboljšanje konkurenčnosti filma in novih medijskih vsebin ter izboljšanje mednarodnega obtoka evropskih avdiovizualnih izdelkov je bila tema včerajšnjega simpozija v avditoriju muzeja Revoltella, kjer so govorili italijanski, slovenski in hrvaški poznavalci avdiovizualne kulture. Srečanje, ki so se ga udeležili predvsem študentje, je povezoval Paolo Vidali iz Deželnega sklada za avdiovizualno umetnost, filmske in televizijske šole, univerze, specializirane organizacije za strokovno usposabljanje pa so predstavili Joško Rutar iz Slovenskega filmskega sklada, Fabio Canepa iz genovske organizacije Film commission, Luciano De Giusti z Univerze v Trstu, hrvaško avdiovizualno industrijo pa sta predstavila Ivana Ivašič iz Hrvaškega avdiovizualnega centra in njegov direktor Hrvoje Hribar.

V prvem delu dopoldanske okroglice mize, ki so jo organizatorji naslovlili *Il cinema è un mestiere* (citata režiserja in igralca Orsona Wellesa), so govorniki govorili o izobraževanju filmarjev, ki po njihovem mnenju med drugim morajo imeti tudi teoretično podlago. To stališče je še posebej goreče zastopal prof. De Giusti, ki je menil, da mora univerza še naprej ponujati ustrezno teoretično podlago, ki je lahko v bistveno oporo tehničnemu segmentu avdiovizualne kulture. Profesor je poudaril, da so skoraj vsi veliki cineasti šli skozi teo-

Z včerajšnjega srečanja v avditoriju muzeja Revoltella

KROMA

retično izobraževanje, le redkim izjemam je uspelo narediti velike produkcije brez teoretičnega znanja, je ocenil govornik. S tem mnenjem se je delno strinjal Joško Rutar, ki je pokritiziral slovensko filmsko industrijo, češ da ima veliko preveč filmskih teoretikov, kritikov in premalo praktičnih oseb, ki bi na filmskem prizorišču znale svoje znanje preliti v prakso. Rutar se je sicer strinjal z oceno, da je izobraževanje filmarjev potrebno, vendar pa je po njegovem po-

trebno doseči uravnoteženost, saj je klasično filmsko znanje mogoče pridobiti tudi brez teorije. Kot primer je govornik navedel dejstvo, da ima Slovenija veliko preveč sociologov in filmskih kritikov, ki mislijo, da vse vedo, a po mnenju Rutarja je pri ocenjevanju avdiovizualne kulture potrebna predvsem velika količina klasičnega filmskega znanja.

Delovanje avdiovizualne umetnosti na Hrvaškem sta predstavila Ivana Ivašič in Hrvoje Hribar. Ivašičeva je

predstavila institucionalne akademije, ki se ukvarjajo s filmom, televizijo in gledališčem, poleg teh institucij pa je našla tudi razne delavnice, v sklopu katerih se lahko filmarji dodatno izobražujejo. Izvedeli smo, da se na Hrvaškem celotna avdiovizualna umetnost dogaja v Zagrebu, Splitu in na Reki, sicer pa se lahko Hrvaška pohvali tudi s številnimi festivali. Primerjave s hrvaško filmsko produkcijo in produkcijo, ki nastaja v naši regiji, je podal Hrvoje Hribar, ki je mnenja, da morajo nosilci avdiovizualne umetnosti kombinirati institucionalne strukture in serijo izobraževalnih projektov. Govornik je še poudaril, da je poklicno izobraževanje nujno potrebno, ob tem pa je na gostitelje naslovil vprašanje, kakšen tip izobraževalnega sistema bi si pravzaprav Furlanija Juljska krajina želela.

Več o predlogih za nastanek novega mednarodnega izobraževalnega pola v Trstu so gostje spregovorili v drugem delu včerajšnjega simpozija, ki se je zaključil v poznih popoldanskih urah. Na popoldanski okroglici mize so se med drugim lotili tudi zanimive debate, ki se je vrtele okrog vprašanja, kako pomagati novim talentom. Gostje popoldanskega dela seminarja so menili, da bi novim talentom lahko pomagali tudi z različnimi alternativnimi natečaji in trajnimi in dolgotrajnimi vzgojno-izobraževalnimi programi. (sč)

VELIKI TRG »Žalostno« božično drevo odhaja

Uslužbenci podjetja AcegasAps so včeraj dopolne odstranili svetilke z božičnega drevesa, na katerega so v preteklih dneh letel hude kritike (foto Kroma). V spletni skupnosti Facebook in v raznih medijih je marsikdo očital občinski upravi, da je osamljena jelka na robu trga žalostna, toliko bolj pred zaprto kavarno Caffè degli specchi. Posebno ogorčeni so bili nekdanji župan Roberto Dipiazza in drugi predstavniki desne sredine, ki so letošnji Veliki trg celo primerjali z božičem v nekdanjem Vzhodnem Berlinu. Župan Roberto Cosolini je naposled priznal, da iglavec, ki so ga nabavili v Sappadi, ni lep. Nova smreka bo prispela s Trbiškega.

ODPRTO NON-STOP 8.30 - 19.00 OD PONEDELJKA DO SOBOTE

ponudba velja

od 1. do 10.
decembra 2011

discount
tedesco

DOLINA 538 - TRST (v bližini športnega igrišča) TEL. - FAX 0039-040-8325039

1,99	1,99	1,29	2,59
0,29	0,43	6,90	0,55
3,59	6,99	9,50	
			8,90
0,79	4,80		8,90
			8,40

oziroma do razprodaje zalog!

SOŠOLKE DTZ ŽIGA ZOIS

Prijetno srečanje 45 let po maturi

Pred dnevi so se ob 45-letnici mature srečale sošolke državnega tehničnega zavoda Žiga Zoisa iz Trsta v gostilni Bak na Pesku. Družabnost je potekala v zelo sproščnem duhu in ob veselim kram-

ljanju ter obujanju spominov tistih lepih mladih let. Obenem so se udeležence spomnile tudi sošolk, ki jih na žalost ni več med njimi. Ob koncu so vse izrazile željo, da bi se zopet srečale prihodnje leto.

Danes predstavitev nove knjige Marka Sosiča

Pri mariborski založbi Litera je izšla nova knjiga tržaškega pisatelja Marka Sosiča, zbirka kratke proze *Iz zemlje in sanj*. Knjigo bosta danes ob 18. uri v Tržaški knjigarni (Ul. San Francesco 20) predstavila Robert Titan Felix in Petra Vidali.

Dušan Jelinčič danes v Fenice, jutri Gnocchi v Lovat

Knjigarna Fenice (in ne Lovat, kot je bilo prvotno napovedano) bo danes ob 17:30 gostila novinarja in pisatelja Dušana Jelinčiča. Z njim se bo pogovarjal Luigi Urdih. V knjigarni Lovat pa bodo jutri gostili priljubljenega komika Geneja Gnocchija; ob 18. uri bo predstavil svoj najnovejši roman *L'invenzione del balcone*.

S kondomom ... se borimo proti aidsu

Ob današnjem svetovnem dnevu proti aidsu bodo od 16. do 18. ure člani tržaškega krožka Arcobaleno Arcigay Arcilesbica in združenja Certi diritti delili kondome in informativni material o virusu HIV v Ulici delle Torri. Ob 19.30 bodo v gledališču Miela predstavili državno kampanjo Arcigay za boj proti aidsu, ki naj bi letos zaobjela tudi tržaške lekarne in višje srednje šole.

1. december bodo obeležili tudi z ustvarjalnim dogodkom. V dvorani Fitke na Trgu piazza Piccola in v palači Gopčević ob Kanalu bo samo danes na ogled razstava sodobne umetnosti »Più o meno positivi«, na kateri se predstavljajo številni ustvarjalci iz dežele FJK.

SLOVENIJA - Bogat niz dogodkov ob Prešernovem rojstnem dnevu

Sobotni Ta veseli dan kulture v znamenju brezplačnih pobud

Številni dogodki tudi na Primorskem - V Vrbo bo odpeljal tudi »zadnji vlak kulture«

France Prešeren bi letos praznoval dvestoenajsti rojstni dan, v njegovem imenu pa bo v soboto slavila slovenska kultura. Tudi letošnji 3. december bo namreč minil pod geslom Ta veseli dan kulture: svoja vrata bodo odprli številni nacionalni in občinski kulturni zavodi, zvrstili se bodo brezplačne predstave, razstave, koncerti, predavanja, vodenja in delavnice.

V Prešernovem letu 2000 je namreč Ministrstvo za kulturo začelo s pobudo dneva odprtih vrat slovenskih kulturnih ustanov. Ta se je z leti preoblikovala v Ta veseli dan kulture in prerasla v množičen kulturni dogodek ter veselo praznovanje Prešernovega rojstnega dne.

Popoln spored dogodkov, ki spadajo pod okrilje letošnjega »veseliga dne«, je na voljo na spletni strani slovenskega kulturnega ministrstva (www.mk.gov.si/si). Največ dogodkov se obeta v Ljubljani, kjer bodo številni kulturni hrami ponujali brezplačne ogled, strokovna vodstva, predavanja in predstave (na primer razna gledališča, Mestni muzej in Mestna galerija, Plečnikova hiša v Trnovem ...).

Med sodelujočimi ustanovami pa je na primer tudi Muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači; tu bo v soboto med 10. in 17. uro možnost brezplačnega ogleda, ob 15:30 pa bodo ponudili tudi brezplačen voden ogled, ki traja eno uro.

V Gledališču Koper si bo mogoče ob 18. uri brezplačno ogledati otroško predstavo Ma je Aduše Vidmar Modro pišče. V SNG Nova Gorica pa ponujajo brezplačne vstopnice za ogled »ekstravagantne predstave o slovenski gledališki zgodovini« Liferanti, ki je na Boršnikovem srečanju prejela nagrado žirije. Predstava bo na malem odru na sporedu ob 20. uri.

V Lipici bo vstop v muzej lipičanca Lipikum prost, ob 11. in 14. uri bodo na sporedu vodeni ogledi po posestvu, ob 11. in 15. uri bo v kovačiji prikaz samostojni kulturni ustvarjalci kulturi in kulturnosti vrniti mesto, ki ji pripada, kot so zapisali v svojem pozivu. V Vrbi obljublajo bogat kulturni in družabni program, oblikovali pa bodo tudi Program zadnjega vlaka za kulturo, ki ga bodo izročili novi vladi. V nedeljo bodo v Sloveniji kot znano volitve. (pd)

Med številnimi sodelujočimi ustanovami je tudi filmski muzej v Divači

KROMA

GLEDALIŠČE LA CONTRADA - Nova obogatena postavitev

Zadušljivo sožitje šibkih osebnosti

Drama *Aberrazione delle stelle fisse*, sodobnega neapeljskega avtorja Manlia Santanellija, je režiral Maurizio Zacchigna

Gledališče La Contrada je za svojo drugo produkcijo letošnje abonmajske sezone izbralo dramo sodobnega neapeljskega dramatika Manlia Santanellija *Aberrazione delle stelle fisse*, ki za tržaško gledališče sicer ni novost, saj je z njo lani doživelo izredno laskav uspeh v okviru zunaj-abonmajske ponudbe v dvoranici v Ulici dei Fabbri; nedvomno sta posrečena predstava in pozitiven odziv občinstva botrovala k obogatitvi postavitvi na večjem odru in z mogočnejšo sceno, pa tudi z nekaterimi omiljenimi prijemi, ki dajejo več poudarka komičnim trenutkom. Nova uprizoritev z istim režiserjem Maurizioom Zacchigno in z istimi igralci, ki so Adriano Giraldu, Maria Grazia Plos, sam Maurizio Zacchigna in Roberta Colacino, je prepričala tudi redne abonente, ki so na premieri v petek 25. novembra z dolgim aplavzom nagradili zasedbo in tudi avtorja, ki se je na koncu skupaj s scenografom Andreom Staniscijem pridružil nastopajočim na odru.

Za sodobne neapeljske gledališke avtorje, ki jih je, mimogrede povedano, kar nekaj - nedvomno gre za dediščino bogate odrske tradicije - je značilna nekakšna posebna živahnost

dialogov in situacij, zaradi katere je gledanje dogajanja na odru za občinstvo tudi poseben užitek, bodisi pri zabavnih komedijah bodisi pri resnih dramah na problematične teme; velikokrat celo v takih tehničnih predstavah ne manjka duhovitosti in priložnosti za smeh, seveda piker. To velja tudi za Manlia Santanellija, plodnega avtorja, ki se je po dolgoletni službi na državni radio-televizijski mreži RAI in po uspehu prve uprizorjene drame *Uscita d'emergenza* leta 1980 odločil za pisateljski poklic. Priljubljen je pri kritikih in tudi pri gledalcih, veliko ga uprizarjajo tudi v tujini, še zlasti v Franciji. Prav tako ga imajo radi igralci in režiserji: ena njegovih največjih uspešnic je Pulcinella iz leta 1987 z Massimom Ranierijem in z režijo Maurizia Scaparra. Velik uspeh je doživel tudi z dramo *Aberrazione delle stelle fisse*, v kateri je leta 1990 nastopal Sergio Fantoni - to so še vedno pomembna imena italijanske gledališke scene.

Drama, ki se v naslovu navezuje na astronomski pojav navideznega gibanja nebesnih teles in ki je v besedilu le bežna opazka, vendar nazorno sugerira zgrešenost in obenem neiz-

bežnost odnosa med glavnima junakoma, prikazuje zadušljivo sožitje med osebama s šibkim značajem, ki ena brez druge ne bi preživeli, vendar si z iskanjem opore v drugem medsebojno jemljeta moč za samostojno rast, zaradi česar se v resnici sovražita. Tokrat gre za brata in sestro: on sanja o pustolovskih potovanjih, ona ga skuša zadržati doma. Zaman se skušata izviti iz morečega medsebojnega odnosa s tem, da si poiščeta partnerja: brat Antonino radoživoprostitutko Passifloro, sestra Priscilla lenobnega cirkuškega krotilca Ramona. Passiflora takoj spozna, da razmerje z Antoninom nima prihodnosti in prepriča Ramona, da skupaj odideta. Tako se Antonino in Priscilla navidez razočarana, a v resnici pomirjena vrneta v stare življenjske tirnice.

Režiser Maurizio Zacchigna je v novi postavitvi nekoliko močneje poudaril komične trenutke, ki jih nudijo z groteskno prežeti duhoviti Santanellijevi dialogi in situacije. V razgibani s fizičnostjo nabiti predstavi so igralci ustvarili prepričljive like, pa čeprav so marsikdaj nekoliko groteskni, tako da se jim gledalci lahko smejejo, a obenem z njimi sočustvujejo. (bov)

NA VES GLAS

Destroyed

Moby
Electro, ambient
Little Idiot / Mute Records, 2011

Destroyed, tako je naslov novemu glasbenemu izdelku ameriškega glasbenika in DJ-ja Richarda Melvillea Halla, bolj znane ga s psevdonimom Moby; slednji je v nekem intervjuju izjavil, da

je nova plošča glasbena kulisa, primerna za sprehod po praznih, mestnih ulicah v nočnih urah. Opis ameriškega glasbenika je posrečen, electro in ambient melodije namreč res spominjajo na velike in neskončne ulice kake ameriške metropole.

Album *Destroyed* je izšel maja letos, sestavlja ga petnajst komadov. Gre za deseto ploščo ameriškega DJ-ja, ki je svojo glasbeno kariero začel v 80. letih. Na svetovni ravni je Moby zaslovel leta 1999, ko je posnel izredno ploščo *Play*, s katero je prejel nešteto glasbenih nagrad. Svoje glasbene sposobnosti je Moby potrdil tudi z naslednjima albumoma *18 in Hotel*. Ameriški ustvarjalec je v teku let zaslovel tudi zaradi izrednih nastopov, med katerimi uporablja celo vrsto glasbil.

Z naslednjimi ploščami se je Moby nekoliko oddaljil od konvencionalne glasbe in verjetno tudi zaradi tega izgubil določeno mero slovesa, ki si jo je bil priboril s prejšnjimi glasbenimi izdelki ...

Z novo ploščo *Destroyed* se je Moby odločil skoraj za izključno elektronske komade, v glavnem z ambient ritmi. To potrjuje že uvodni komad *The Broken Places*, medtem ko zaznamo v naslednji *Be The One* bolj electro-rock ritme. Komad *Sevastopol* je skoraj techno pesem, *The Low Hum* pa bolj electro-ambient komad. Izredna *Rockets* spominja na starejše uspešnice, v komadu *The Day* pa končno prisluhnemo tudi posebnemu Mobyjevemu glasu; pesem bo s posrečenim refrenom prav gotovo postala pravi hit. S pesmijo *After* se Moby približuje glasbenim niansam znane dvojice *Chemical Brothers*, po anonimni *Blue Moon* pa zaključuje ploščo daljša serija mirnejših komadov. *Lie Down In The Darkness* tako kot *Rockets* spominja na starejše uspešnice, takoj za njo je na vrsti izredna *Stella Maris*, vesoljski komad, poln zapeljivih vokalov in violin. Serijo zaključujeta še *The Violet Bear It Away*, s ponavljajočimi se klaviaturami in »ponosna« *Lacrimae*.

Ploščo *Destroyed* bodo verjetno radijske postaje zavtele le poredkoma, bo pa zato še bolj všeč pravim Mobyjevim fanom!

Rajko Dolhar

REVIJA - Izšla bo številka o zamejstvu

OtočjeO. išče sodelavce zunaj državnih meja

Slovinci, ki živimo zunaj državnih meja republike Slovenije, se večkrat (upravičeno) hudejemo, da nas v matici nihče ne pozna.

Tokrat pa v vsa zamejstva in zdomstva prihaja vabilo k izoblikovanju posebne številke revije OtočjeO. Uredništvo revije, ki je bila ustanovljena pred slabimi tremi leti in izhaja dvakrat letno, se je namreč odločilo, da vsaj eno številko revije posveti tudi Slovincem po svetu, tako zamejcem kot izseljencem z vseh strani sveta. To bo sedma številka revije OtočjeO., izid pa je predviden v februarju leta 2012.

Kot nam je pojasnil urednik Mare Cestnik, sicer predvsem pisatelj, publicist, kritik in prevajalec, je bil odziv glede na ogromno število naslovov društev in drugih organizacij, v katerih se povezujejo Slovenci in na katere je poslal svoje nagovore in povabila, prejšnjem kot resnično opogumljajoč. K sodelovanju vsekakor vabijo pisce poezije, proze, dramatike, esejistike in vse, ki na tak ali drugačen način podpirajo kulturo.

Vsaka številka revije OtočjeO. je široko zastavljen projekt, saj obsega vse, kar

RAZ/SELJENI - Srečanje O migracijah in spremembah v Magrebu

Državlani mediterana: demokracija, pravice in migracije med Afriko, Bliznjim Vzhodom in Evropo je naslov sklepnega, dvodnevnega srečanja jesenskega programa dogodkov na temo migracij društva Raz/seljeni. Posvet bo obravnaval globoke družbene in politične spremembe v Magrebu, s posebnim poudarkom na temah svobode in pravic do priseljevanja v odnosu do Italije in Evropske Unije. Specifično poglavje posveta bo zadevalo politične pribežnike.

Dvodnevni posvet bo potekal jutri od 14. do 19.30 v gledališču Miela z razmišljanjem o demokratizaciji držav severne Afrike in v soboto od 9 do 14. ure v Mali dvorani Slovenskega stalnega gledališča s pogovorom o migracijah. Srečanje pravnikov, raziskovalcev in aktivistov za zaščito človekovih pravic prirejajo ASGI, društvo Raz/seljeni in Pravno društvo za priseljevanje, ICS - Urad za pribežnike v Trstu. Vstop je prost.

V petek bo posvetu sledila predstava ansambla *Fabbrica delle Buccie-Arte e Spettacolo AZADE* - revolucija v času interneta. V perzijskem jeziku *Azad* pomeni svoboda in je ime iranske študentke, ki je izgnila med demonstracijami po junijskih volitvah leta 2009. Protest se pojavi na ulicah, na spletu. Zataranje in nasilje, kazni in embargo pa izolirajo prvo od velikih »spomladanskih« revolucij.

MIREN - Glasbeni večer ob 100-letnici rojstva skladatelja Paula J. Siflerja

V ameriško zvočnost odete slovenske pesmi

Ob glasbenem dogodku v mirenski cerkvi odprli tudi priložnostno razstavo

Na pobudo Dorice Makuc, goriške publicistke, hčerke znanega in priznanega izdelovalca orgel, harmonijev in pianinov Ivana Kacina, in sestre ameriškega rojaka organista, zborovodje in skladatelja Paula Johna Siflerja, je v soboto, 26. novembra, v župnijski cerkvi sv. Jurija v Mirnu nastal še en vzorčni večer, ob katerem se lahko učimo, kako ohranjati živ spomin na našo kulturno dediščino. Vestno, strokovno poglobljeno in predvsem občuteno namreč Makučeva že leta zbira dokumente o izjemnem poslanstvu, ki sta ga za slovensko, primorsko in goriško glasbeno zgodovino imela tako oče kot brat. Tehten izbor le-teh (nekaj originalnih Kacinovih fotografij, programskih listov, prospektov), ki so jim dodali še časopisne članke in nekatere dokumente iz fonda Huberta Berganta in zapuščine Marka Vuka, ki ju hranita Pokrajinski arhiv Nova Gorica, si lahko odslej ogledate na razstavi v mirenski cerkvi. V ne pretirano moderen kompozicijski stavek Paula J. Siflerja, ki se je rodil na silvestrovo leta 1911 v Ljubljani kot Pavel Gerjol (ker pa je otroška leta preživel v reji v Polhovem Gradcu pri Siflerjevih, se je sam imenoval tudi Siflerjev Pavel), pa nas je »popeljal« mirnski organist Gregor Klančič. V opusu skladatelja, ki je glasbo (klavir!) študiral na konservatoriju v Chicagu, je izbral sedem skladb, s katerimi je želel občinstvu predstaviti Siflerja v čim širši luči. A že uvodna improvizacija (Improvisation on a Joyful song) na Zdravljico (Prešernovo pesem mu je v Ameriko poslala prav D. Makuc) nam je odstrla značilnost kompozicijskega snovanja skladatelja, ki je od svojega devetega leta starosti vendar živel z ameriško glasbeno atmosfero, ki je močno zaznamovala tudi njegovo ustvarjalnost. »V njegovem orgelskem opusu ni veliko del, ki bi jih lahko umestili v absolutno glasbo. Morebiti je edina taka Recitativ, passacaglia in fuga. Sicer pa je skladatelj v glavnem obdeloval slovenske, ameriške in židovske napve. Toda tudi ko v skladbi uporabi slovenski motiv, ga vedno odene v ameriško zvočnost,« meni organist Gregor Klančič.

Da je skladatelj iz oddaljene dežele vztrajno, z veliko ljubeznijo in tudi zaskrbljenostjo in sočutjem sledil dogodkom svoje domovine, lahko odkrijemo tudi v skladbi Obup in stiska Dachaua (The despair and agony of Dachau), največkrat izvajani njegovi skladbi. O trpljenju primorskega ljudstva in nato njegovi osvoboditvi pa »spregovori« tudi Četrta slovenska rapsodija, ki jo je Gregor Klančič na mirenskem koncertu izvedel z maksim

malnim poustvarjalnim kredom, čeprav bi sam instrument (izdelala ga je leta 1927 tvrdka Ivan Kacin, leta 1996 pa ga je s petimi novimi registri dopolnila delavnica Anton Jenko) za vrhunsko koncertno izvedbo skladbe potreboval nekaj več romantičnih simfoničnih registrov. V začetku skladbe se med klastri v pedalu v levi roki pojavi bučna militantna tema, ki se nato umiri in prinaša himno Hej, Slovani. V nadaljevanju se v precej gostem kompozicijskem tkivu (sicer brez velikih kontrapunktičnih zasnov) oglašuje tudi pesem Na oknu glej obrazek bled in skladba preide v precej bolj lirično razpoloženje. Da je Sifler kot skladatelj rad prisegel na improvizirani slog in da so mu bili skrajni modernistični prijemi tuji, sta oznanjali tudi skladbi The Lord of All (Adam Olm) iz Treh preludijev na hebrejske himne in Meditation on »Amazing Grace«. Da so mu bile orgle vir navdiha (večkrat je poudarjal, da raje komponira kot dirigira) je razkrivala tudi ključna Toccata on »Ein feste Burg«.

Spominski večer je tako s poglobljenimi interpretacijami Gregorja Klančiča kot samo razstavo in spomini Dorice Makuc obudil Paula Siflerja kot čudovitega, pristrčnega človeka, ljubitelja narave, ptic, lepega cvetja, kar vse lahko slišimo tudi v njegovi glasbi. In upam, da bom lahko nekoč prisluhnila tudi njegovim samospetvom.

Tatjana Gregorič

V ne pretirano moderen kompozicijski stavek Paula J. Siflerja nas je popeljal mirenski organist Gregor Klančič

V Ljubljani do nedelje ena največjih razstav s področja mode

V Galeriji Jakopič v Ljubljani (Slovenska cesta 9) je do vključno nedelje na ogled ena največjih in najpomembnejših razstav v Sloveniji s področja mode, oblikovanja in novih tehnologij. Razstava, ki so jo ustvarjalci poimenovali Sens(n)ation, poteka pod okriljem spletnega portala Projekt27 ter v sodelovanju s HTC, Galerijo Jakopič in Wolfovo V. Pregledna razstava, ki prihaja naravnost iz Pariza, Maison Martin Margiela - Spring-Summer/Fall-Winter - prikazuje »defilejske« kolekcije od 1989 do 2011. Skozi 23 kreacij je podan historičen pregled 23-letne ustvarjalnosti hiše. Martin Margiela je belgijski modni oblikovalec, ki je študiral v Antwerpnu na Kraljevi akademiji. Živi daleč od oči javnosti, v popolni anonimnosti. Malokdo ve, da so kolekcije MMM že od leta 2008 na voljo tudi v Ljubljani, v Wolfovi V, tako ženske kolekcije, ki se skrivajo pod številko 1, defile kolekcije, moške in tudi Artisanal kolekcije, ki spadajo v sam vrh mode. Istočasno pa si lahko obiskovalci ogledajo stvaritve izjemnih slovenskih ustvarjalcev s področja mode, oblikovanja, videa in fotografije. Ogled je možen vsak dan od 10. do 18. ure.

ROCK GLASBA - Priljubljena skupina nastopila v novi zasedbi

Skupina Smashing Pumpkins navdušila občinstvo v Padovi

Kdor je trdil, da je nova postava ameriške skupine Smashing Pumpkins blede pri podoba originalne zasedbe, se je globoko uštel! Starejše člane so zamenjali novi, a sposobni glasbeniki.

Tako so v torek zvečer v Padovi stopili na oder športnega centra PalaFabris komaj 21-letni bobnar Mike Byrne, kitarist Jeff Schroeder, basistka Nicole Fiorentino in seveda ustanovitelj benda, pevec in kitarist Billy Corgan. Skupina je mesto obiskala v sklopu evropske glasbene turnee, s katero želi predstaviti nove komade, ki bodo sestavljali naslednjo ploščo Oceania.

Bend je na oder stopil celo pred napovedanim, ko je dober del ljudi še stal pred vhom, PalaFabris pa se je v hipu napolnil do zadnjega kotička. Za malim odrom so postavili nešteto barvanih luči in lesketajočih se trakov, dva posebna psihedelična propelerja ter okrogel ekran. Corgan in ostali so koncert uvedli z dvema novima pesmima Quasar in Panopticon, takoj za njima pa je bil na vrsti eden izmed prvih komadov Starla, ki je bil tokrat krepko daljši od originala. Nastop je nato potekal s primerno mero novih pesmi in starih komadov, med ka-

Ameriška skupina je v Padovi predstavila tudi veliko novih komadov

RD

terimi so prav gotovo izstopali Siva, Silverfuck, Cherub Rock. Publika je predvsem ob starejših uspešnicah vneto skakala in prepevala, vzdusje pa je bilo na višku, ko je Corgan zaigral prve note izredne balade Tonight, Tonight; zimzeleno uspešnico so zapeli v bistvu vsi prisotni.

Po dobri poldrugi uri je bend zapustil oder, a se kmalu spet prikazal. Corgan je takrat

prvič spregovoril in sicer predstavil komad To Sheila, pesem posvečeno materi in pri tem dodal, da je njegova babica bila Sicilijanka in, da je potemtakem tudi on pol Italijan. Nastop je zasedba zaključila s starejšima uspešnicama Zero in Bullet With Butterfly Wings, ki sta neutrudljivo publiko »spravila s tira«!

R.D.

JAMSTVA CONFIDI ZA INOVACIJO MALIH IN SREDNJE VELIKIH PODJETIJ

SREDSTVA ROP FESR 2007-2013, UKREP 1.2.A, ČRKA C)

Od 1. decembra 2011 je mogoče vložiti prošnje za dostop do Jamstvenega sklada za mala in srednje velika podjetja preko konzorcija CONFIDI Furlanije Julijske krajine. Gre za pomemben instrument, ki si za cilj zastavlja olajšave za deželna mala in srednje velika podjetja pri dostopu do posojil, in sicer z dodeljevanjem zelo zanesljivih jamstev za kritje operacij kratkoročnega in srednjeročnega financiranja do 80%. Pobude, upravičene do financiranja, so naslednje: nakup strateških svetovalnih storitev pri zunanjih subjektih, dejavnosti industrijskega in eksperimentalnega razvoja, inovacija proizvodov, postopkov in organizacijske sheme, mehanizmi prenosa tehnologij, produktivne naložbe, povezane z industrializacijo rezultatov raziskovalnih, razvojnih in inovacijskih projektov, ki jih ustvarjajo upravičena mala in srednje velika podjetja, in podpora pri zagonu inovativnih podjetij z visokim potencialom rasti.

Več informacij: www.regione.fvg.it

FINANČNI TRGI - Z olajšanjem dostopa do dolarske likvidnosti

Borze evfориčno sprejele skupno potezo centralnih bank

Občuten porast tečajev delnic, višja vrednost evra in podražitev nafte

LONDON/FRANKFURT/PARIZ - Osrednje svetovne centralne banke so včeraj napovedale, da bodo bankam olajšale dostop do dolarske likvidnosti in tako zmanjšale vse večje napetosti na finančnih trgih, ki jih povzročata dolžniška kriza v območju evra. Poteza centralnih bank je imela takojšen odziv na finančnih trgih, ki so njihovo odločitev sprejele evfориčno. Ob vesti o nepričakovani potezi so se hipoma dvignili tečaji delnic najprej na evropskih borzah kasneje pa še v Wall streetu, višje je tudi evro, podražila se je nafta.

V usklajeni akciji sodelujejo Evropska centralna banka, ameriška centralna banka Federal Reserve, britanska centralna banka Bank of England, ter centralne banke Švice, Japonske in Kanade. Za podoben ukrep so se banke odločile že septembra, tako kot takrat pa so se borze tudi včeraj nanj odzvale navdušeno.

Napovedana akcija je uspela obrniti negativen začetek trgovalnega dne na evropskih borzah, ki so mu botrovali finančni ministri držav z evrom. Ti v Bruslju še niso predstavili načrtov za zajezitev dolžniške krize. Negativno je vplivala tudi odločitev bonitetne agencije Standard & Poor's (S&P), ki je v torek zvečer znižala bonitetno oceno več finančnih družbam, med njimi nekaterim največjim bankam, kot so Bank of America, Citigroup in HSBC.

A so vlagatelji te stvari kmalu pozabili. Po objavi sporočila o usklajenem delovanju centralnih bank so se namreč tečaji delnic obrnili navzgor. Trend je podprla še Kitajska, ki se je odločila za mehčanje monetarne politike, s čimer želi okrepiti posojila posameznikom in manjšim podjetjem. Nižje zahteve za kapitalske rezerve bank naj bi sprostile okoli 400 milijard juanov (47 milijard evrov) dodatnih posojil.

Indeks najpomembnejših podjetij v območju evra Eurostox 50 se je včeraj zvišal za 4,31 odstotka in trgovanje sklenil pri vrednosti 2330,43 točke. Frankfurški indeks DAX se je zvišal za 4,98 odstotka na 6088,84 točke, pariški indeks CAC 40 za 4,22 odstotka na 3154,62 točke, londonski indeks FTSE 100 pa za 3,16 odstotka na 5505,42 točke.

Milanski indeks FTSE Italia-All-Share se je zvišal za 4,31 odstotka na 16.026,41 točke. Italijanski premier Mario Monti je sicer včeraj zanikal, da bi Italija iskala pomoč Mednarodnega denarnega sklada (IMF). Napovedal je še, da bo italijanska vlada v ponedeljek odločila o novem paketu varčevalnih ukrepov in strukturnih reform.

Newyorški Wall Street sledi trendu evropskih borz. Industrijski indeks Dow Jones je v prvih urah poslovanja pridobil 3,54 odstotka in se gibal pri 11.965,04 točkah, medtem ko je tehnološki indeks Nasdaq ob 3,42-odstotni rasti bil pri okoli 2601,60 točkah. Ameriške borze so okrepili tudi podatki s trga dela; podjetje ADP je ugotovilo, da je ameriški zasebni sektor novembra odprl 206.000 novih delovnih mest oziroma največ od decembra lani.

Poteza centralnih bank je podražila tudi skupno evropsko valuto. Na borzi v Frankfurtu se je tečaj evra povzpел nad vrednost 1,35 dolarja, preden se je nekoliko umiril na približno 1,346 dolarja. ECB je zgodaj popoldne referenčni tečaj za en evro postavila pri 1,3418 dolarja (v torek pri 1,3336 dolarja).

Tudi naftni trg beleži rast. Teksaška lahka nafta se je podražila za 1,59 dolarja na 101,38 dolarja za 159-litrski sod, severnomorska nafta Brent pa za 1,12 dolarja na 110,98 dolarja za sod. (STA)

IRANSKA KRIZA - Po napadu na veleposlaništvo

London umaknil svoje diplomate iz Teherana

LONDON/TEHERAN/BERLIN - Po torkovem napadu iranskih protestnikov na britansko veleposlaništvo v Teheranu so se odnosi med Veliko Britanijo in Iranom včeraj še zaostriili. London se je odločil zapreti svoje veleposlaništvo in umakniti osebje iz Teherana, Iran pa pozval, naj zapre svoje veleposlaništvo v London. Svoja veleposlanika sta umaknila tudi Berlin in Haag. Velika Britanija je, potem ko so demonstranti zasedli poslopje njenega veleposlaništva in še neko drugo britansko diplomatsko poslopje, zaprla veleposlaništvo v Teheranu in zaradi varnosti od tam umaknila vse svoje osebje.

London je Iran tudi pozval, naj v roku 48 ur zapre svoje veleposlaništvo v Londonu, osebje veleposlaništva pa naj v naslednjih dveh dneh zapusti britansko ozemlje, je v parlamentu povedal vodja britanske diplomacije William Hague. Hague je sicer prepričan, da je bila v napad vpletena iranska vlada. »Ideja, da iranske oblasti niso mogle zavarovati veleposlaništva ali da se je napad lahko zgodil brez določene privolitve režima, je nenavadna,« je dejal. Iranske varnostne sile so namreč napadalce ustavile šele po nekaj urah, ko so že razdejali poslopje veleposlaništva.

Vodja britanske diplomacije je sicer zanikal, da zaprtje veleposlaništva pomeni formalno prekinitev odnosov med Londonom in Teheranom, in pojasnil, da so odnosi zgolj znižani »na najnižjo raven«. Odnosi med državama so se tako po torkovih napadih znašli na najnižji točki po islamski revoluciji v Iranu leta 1979.

Iransko zunanje ministrstvo je v sredo izrazilo obžalovanje zaradi napada, predsednik parlamenta Ali Lariđani pa je branil demonstrante, češ da jih je »razjezilo obnašanje britanske vlade«.

Do najnovejše zaostritve odnosov med Londonom in Teheranom prihaja potem, ko je po objavi poročila Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA), v katerem piše, da je Iran skušal izdelati jedrsko orožje, Velika Britanija uvedla sankcije proti Iranu. Med drugim se je odločila prekiniti vezi z iranskimi bankami, vključno s centralno banko.

Iranski parlament je nato v nedeljo potrdil zakon o zmanjšanju diplomatskih in gospodarskih vezi z Veliko Britanijo, v torek pa so se na sankcije z zasedbo britanskega veleposlaništva odzvali še jezni demonstranti. Ti so poslopje najprej obmetavali s kamenjem in zažigalnimi bombami, nato pa je manjša skupina vdrla v poslopje, kjer so med drugim razbijali in zažigali dokumente. Poleg tega so protestniki vdrli v še eno britansko diplomatsko poslopje.

V Teheranu sežigajo britansko zastavo ANSA

Britanski premier David Cameron je opozoril Iran pred resnimi posledicami, ob ZDA in EU pa je napad že v torek ostro obsodil tudi Varnostni svet ZN, ki je Teheran spomnil na mednarodno obvezo zaščite diplomatskih predstavništev na svojem ozemlju. Za zaprtje svojega veleposlaništva v Teheranu se je po Veliki Britaniji včeraj odločila tudi Norveška, pri čemer njeno osebje za zdaj še ostaja v iranski prestolnici, so sporočili z zunanjega ministrstva v Oslu. Nemčija in Nizozemska pa sta se odločili odpoklicati svojega veleposlanika iz Irana. Zunanje ministrstvo v Berlinu je zaradi torkovega incidenta na pogovore poklicalo tudi iranskega veleposlanika v Nemčiji.

Berlin je v pogovoru dal jasno vedeti, da pomeni napad na veleposlaništvo in druga tuja predstavništva grobo kršitev mednarodnega prava, kar Nemčija najostreje obsoja. (STA)

Islamisti naj bi zmagali v prvi fazi volitev v Egiptu

KAIRO - Zmerni islamisti so po poročanju egiptovskih medijev zmagovalci prve faze parlamentarnih volitev v Egiptu, ki so se začele v ponedeljek, zaključile pa se bodo januarja. Stranka svoboda in pravica, ki je izšla iz Muslimanske bratovščine, naj bi bila v vodstvu v vseh okrožjih. Na drugem mestu je še ena islamistična stranka, Al Nur, je poročal časnik Al Ahram. To so prve volitve v Egiptu po padcu Mubarakovega režima, potekajo pa v več fazah. V prvi so volili prebivalci Kaira in Aleksandrije. Volitve se bodo zaključile 10. januarja, uradni rezultati pa naj bi bili znani 13. Na kairskem trgu Tahrir medtem še vztrajajo protestniki, ki zahtevajo takojšnjo vzpostavitev civilne oblasti in uličnimi prodajalci, ki so jih želeli pregnati s trga. V spopadu je bilo ranjenih prek 70 oseb.

V streljanju v Carigradu dva ranjena, napadalec ubit

CARIGRAD - V zgodovinski četrti Carigrada je včeraj 36-letni libijski državlján streljal naokoli ter ranil vojaka in uslužbenca na parkirišču. Policija je nato moškega ubila. Moški je najprej zagrozil vojakoma pred otomansko palačo Topkapi ter ju prisilil, da sta položila orožje. Na prizorišču dogajanja so hitro prispele številne policijske enote, ki so moškega ustrelile. Policija je sporočila, da je moški streljal v vse smeri in pri tem vzklikal "Alah je velik". Pri sebi je imel dve puški, okoli pasu pa naboje.

Izrael bo Palestincem izplačal zamrznjena sredstva

JERUZALEM - Izrael je včeraj sporočil, da bodo palestinskim oblastem nakazali okoli 200 milijonov dolarjev. Gre za denar, ki ga Palestincem dolgujejo iz naslova pobranih davkov in carin. Izrael je izplačilo sredstev zamrznil zaradi palestinskih prizadevanj za priznanje državnosti.

Izraelski premier Benjamin Netanyahu je izjavil, da so se za izplačilo denarja odločili, ker je palestinska stran prekinila izvajanje enostranskih korakov. Opozoril pa je, da bodo, če bodo Palestinci te korake nadaljevali, izplačila znova zamrznili. V skladu z veljavnimi sporazumi Izrael za Palestince zbira carinske davke in sredstva vsak mesec nakaže palestinskim oblastem. Omenjena sredstva predstavljajo kar dve tretjini celotnega palestinskega proračuna. (STA)

MJANMAR - Po delni demokratizaciji

Hillary Clinton prispela na zgodovinski obisk

NAYPYITAW - Ameriška državna sekretarka Hillary Clinton je včeraj prispela na zgodovinski obisk v Mjanmar. To je prvi obisk vodje ameriške diplomacije v tej državi po več kot pol stoletja, s katerim želijo ZDA podpreti demokratične spremembe v Mjanmaru, ki ga kljub prehodu na civilne oblasti še vedno večinoma vodi vojska. Clintonova je pred obiskom te izolirane države na jugovzhodu Azije dejala, da se želi na lastne oči prepričati, ali so se nove oblasti dejansko pripravljene odpovedati 50 letom vojaške diktature in ali mislijo resno z nadaljevanjem političnih in gospodarskih reform. Med obiskom so bo tako na redkem srečanju na štiri oči sešla z bivšimi člani vojaške hunte, ki so to z naravnimi viri najbogatejšo državo v regiji spremenili v revno, iz mednarodne skupnosti izobčen državo.

Clintonova je včeraj prispela v prestolnico države Naypyidaw, odročno mesto, ki ga je zgradila vojaška hunta in nato leta 2005 iz Yangona vanj preselila prestolnico. Danes se bo sešla z vi-

HILLARY CLINTON ANSA

sokimi predstavniki oblasti, preden bo odšla v Yangon, kjer se bo jutri sešla z vodjo opozicije in Nobelovo nagradjenko za mir Aung San Suu Kyi, ki se po letih hišnega pripora vrača v politično življenje.

Ameriška administracija od obiska pričakuje promocijo človekovih pravic, pa tudi omejitve domnevnega sodelovanja Mjanmara s Severno Korejo pri balističnih raketah in jedrskih dejavnostih. Želijo pa si tudi zmanjšanje vpliva Kitajske v regiji, kjer ZDA in njene zaveznice skrbi krepitev Kitajske.

DURBAN - V prvih dneh konference o podnebnih spremembah

V ospredju načrti Kanade o umiku iz kjotskega protokola

DURBAN - Prve dni konference pogodbenic konvencije ZN o podnebnih spremembah v južnoafriškem Durbanu so v ospredju načrti Kanade o umiku iz kjotskega protokola. Čeprav se druga največja država na svetu uradno za ta korak še ni odločila, je že deležna ostrih kritik, češ da bi s tem močno ogrozila celoten pogajalski proces. Kanada bi bila prva država, ki je ratificirala kjotski protokol h konvenciji ZN o podnebnih spremembah in bi enostransko predčasno izstopila iz tega trenutno edinega pravno zavezujočega mehanizma za zniževanje izpustov toplogrednih plinov.

Kanadski mediji so v zadnjih dneh poročali, da naj bi konservativna vlada pod vodstvom premiera Stephena Harperja že v nekaj tednih objavila, da se država umika iz protokola. Kanadski okoljski minister Peter Kent v ponedeljek pred odhodom v Durban teh govorici ni želel potrditi, je pa jasno ponovil stališče Otawae, da ne misli pristati na podaljšanje kjotskega protokola, če ne bodo na zavezujoča določila o znižanju emisij toplogrednih plinov pristala vsa glavna gospodarstva, tako razvita kot hitro rastoča. Podobna stališča sta izrazili že tudi Rusija in Japonska.

Novice o domnevni načrti Kanade je v vrstah pogajalcev na durbanski konferenci in nevladnih okoljskih organizacij sprožila ostre odzive. Večina jih gre v tej smeri, da bi to resno ogrozilo prizadevanja za vzpostavitev globalnega režima za boj proti podnebnim spremembam, saj bi bilo v primeru izstopov razvitih držav iz kjotskega mehanizma še toliko težje pričako-

vati od največjih hitro rastočih gospodarstev, kot sta Kitajska in Indija, da prispevajo svoj del k omejevanju globalnega segrevanja ozračja.

Povrh vsega pa je bila Kanada pri uresničevanju nacionalnih zavez po kjotskem protokolu popolnoma neuspešna. Medtem ko bi morala do leta 2012 izpustiti toplogrednih plinov glede na 1990 znižati za šest odstotkov, jih je po najnovejših celo zvišala za 17 odstotkov. Kanada se upira zavezujoči politiki za zmanjšanje emisij, če ta ne bo veljala tudi za Kitajsko in še posebej za njeno največjo trgovinsko partnerico ZDA. V ZDA medtem v doglednem času ni pričakovati zadostne politične volje za pristane na zavezujoče obveznosti v boju proti podnebnim spremembam.

EU si v luči dejstva, da Kitajska in ZDA ne bosta pristopili k novemu obdobju izvajanja kjotskega protokola, prizadeva doseči vsaj soglasje o jasnem časovnem načrtu za dogovor o globalnem zavezujočem okviru za zmanjševanje izpustov. EU predlaga časovni načrt za doseg globalnega dogovora do leta 2015 s ciljem izvedbe do leta 2020. Eden od članov kitajske pogajalske ekipe je zatrdil, da so ti načrti za Peking nekoliko preveč ambiciozni, Kitajska pa naj bi pristopila k znižanju emisij prispevala več po letu 2020. Še bolj neomajni so pogajalci ZDA. Glavni pogajalec Jonathan Pershing je ni prepričan, da bo dogovor o pravnih vprašanjih dosežen v Durbanu, za to pa po mnenju ZDA niti ni potrebe. (STA)

GORICA - V občinskem svetu upravitelje »zasuli« z vprašanji o prometu

Ukinjajo kolesarsko stezo, promet je treba preurediti

»Štandrežci morajo počakati« - Mladim protestnikom niso prisluhili

Zastoji, zapore ulic, nevarna križišča in kolesarske steze, onesnaževanje, nedokončana javna dela in zamude pri njihovi izvedbi. Na sredinem zasedanju občinskega sveta v Gorici so svetniki župana Ettoreja Romolija in njegove odbornike »zasuli« z vprašanji, ki zadevajo promet. Zaradi gradbišč so ulice podobne labirintu, še posebej vozniki od drugod se z veliko težavo zapeljejo z enega konca mesta na drugega.

»Kolesarska steza v Drevoredu 20. septembra pri hišni številki 85 oz. pred Kulturnim centrom Lojze Bratuž preide s pločnika na cesto. Ta del ceste so za kolesarje opremili s plastičnim profilom, ki je pritrjen na cestišče in na katerega so pritrili količke. Od teh jih je sedaj ostalo le nekaj in izstopajoči profil je prava past oz. preteča nevarnost za kolesarje in motoriste, saj je spolzka, posebno ob slabem vremenu, in slabo vidna zaradi medle razsvetljave. Pretekli četrtek sem s kolesom padla ravno na tem mestu in nosim na kolenu posledice,« je opozorila občinska svetnica Slovenske skupnosti Marilka Koršič, župan pa ji je zagotovil, da bodo količke in profil odstranili, saj se je več ljudi pritožilo zaradi nevarnosti. Silvan Primosig (Slovenska skupnost) je poudaril, da so prehitro zaprli Trg Battisti in nekatere mestne ulice v vidiku Andrejevega sejma, opozoril pa je tudi na nevarno križišče med Ulicama Orzoni in Scodnik, kjer je po njegovi oceni treba urediti krožišče. Aleš Waltritsch (Demokratska stranka) je v nadaljevanju opozoril, da niso obnovili pločnika v zaključnem delu Ulice Don Bosco ob križišču z Ulico Orzoni, vprašal pa je, zakaj je parkiranje v Ulici XXIV Maggio pogosto prepovedano. Župan je pojasnil, da je to odvisno od zapor Korza Verdi zaradi prireditve oz. javnih del: zapora je vezana na prehod avtobusov, za katere bi bila drugače cesta preozka. Waltritsch je pri tem opomnil, da bi morali trgovci in tudi stanovalce iz Ulice XXIV Maggio bolje informirati o prepovedi parkiranja, še predvsem, ker bo veljala tudi med trimesečnim zaprtjem Korza. Zakaj občina zamuja za asfaltiranjem nekaterih cest v Štandrežu, pa je vprašal Božidar Tabaj (Slovenska skupnost). Župan mu je odgovoril, da ima številna javna dela v mestu v zakupu eno samo podjetje, ki ne more postaviti vseh

gradbišč hkrati. Štandrežci bodo morali počakati, da pridejo na vrsto.

Da mora občina pripraviti načrt za preureditev prometa v mestu, je prepričan Marko Marinčič (Forum za Gorico). Izpostavil je, da je dežela prejšnji teden odobrila nove predpise z ukrepi proti onesnaževanju, ki med drugim predvidevajo namestitve naprav za merjenje onesnaženosti, ki bi upoštevale tudi vremenske spremembe. To naj bi omogočalo, da bi že nekaj dni vnaprej vedeli, kakšna bo stopnja onesnaženosti. Po udaril je, da gredo odločitve dežele v pravo smer, vendar bi morala občina poskrbeti tudi za preprečitev stalnih virov onesnaževanja, med katerimi sta za Gorico

mestnih ulicah. Kot primer je Marinčič omenil Ulico Oberdan, ki bi morala postati enosmerna, in sicer s Korza Verdi v smeri Travnika.

Zasedanje so pozivili mladi iz gibanja Occupy Gorizia in iz združenja Unione degli Studenti, ki so zahtevali soočenje z županom Ettorejem Romolijem, do katerega pa ni prišlo. V dvorano so prišli s krsto iz lepenke, s čemer so opozorili, da mesto umira. Občinski svetnik Demokratske stranke Daniele Orzan je prebral krajski dokument, v katerem so mladi zahtevali več pozornosti za šolstvo in javne prevoze. Livio Bianchini (Levica, ekologija in svoboda) je predlagal prekinitev seje, zato da bi mladi predstavili svo-

kom spomnijo tudi motociklista Marca Simoncellija, pa niso vzeli v poštev. V nadaljevanju seje je prišlo še do nekaterih sprememb pri sestavi svetniških skupin: Carlo Carubba je zapustil stranko FLI in se vključil v mešano svetniško skupino, Roberto Sartori je iz Ljudstva svobode prestopil v skupino stranke UDC, Sergio Cosma pa je napovedal, da ne bo več predstavljal stranke Gorizia Tricolore, saj se bo včlanil v stranko La Destra.

Po preko dveh urah svetniških vprašanj je bil z glasovi večine odobren rebalans k proračunu. Vanj so vključili tudi štiri milijone evrov iz projekta Pisu, ki jih občina še nima na razpolago, saj je le vložila prošnjo za njihovo pridobitev. (dr)

Mladi protestniki v dvorani občinskega sveta

BUMBACA

zlasti pomembna ogrevanje hiš in promet. »Občane bi morali spodbuditi, da zamenjajo svoje kuhalne naprave,« je dejal Marinčič in pozval občino, naj premisli nove ukrepe za ublažitev težav, ki jih povzroča promet. Odbornik Francesco Del Sordi je soglašal, da so potrebni novi ukrepi, saj prepoved uporabe pihalnikov in vožnje za avtomobile z oznako euro 1 ni dovolj. Marinčič je zato pozval Del Sordija, naj se loti priprave novega prometnega načrta in upošteva študijo, ki so jo pripravili pred leti in je predvidevala uvedbo enosmernega prometa v mnogih

je zahteve, vendar so ostali občinski svetniki njegov predlog zavrnili. To je spravilo v slabo voljo mlade, ki so polemično zaploskali občinskemu svetnikom in nato odšli iz dvorane.

Na predlog predsednika občinskega sveta Rinalda Rolda se je seja začela z enominutnim molkom v spomin na Sergia Rovisa in Andreja Bratuža, saj sta oba bila tako odbornika kot svetnika. Roldo je o Bratužu izpostavil zlasti njegovo odborniško in svetniško delo, ni pa omenil smrti njegovega očeta. Predloga občinskega svetnika Severne lige, naj se z mol-

KONZULTA

Čakanja ni še konec

Tudi goriška občina bo v kratkem imenovala svojega predstavnika v slovensko konzulto pri pokrajini. Na to dolžnost mestne skupščine je že na julijemskem zasedanju občinskega sveta opozoril svetnik Demokratske stranke Aleš Waltritsch, ki je tudi kasneje večkrat na to spomnil predsednika občinskega sveta Rinalda Rolda. V zadnjih dneh tednih so se načelniki svetniških skupin sestali dvakrat. Na prvi seji je odsotnega svetnika Demokratske stranke Federica Portellija nadomestil Waltritsch, ki je Roldo spet pozval, naj vključi imenovanje na dnevni red ene izmed prihodnjih sej občinskega sveta. Roldo je končno ugodil Waltritschevi zahtevi in določil, da bo omenjeno imenovanje na dnevnem redu zasedanja, ki bo 12. decembra. Na drugi seji načelnikov svetniških skupin je ponovno odsotnega Portellija nadomestil občinski svetnik Silvan Primosig, ki nam je včeraj pojasnil, da desnosredinska večina namerava predlagati imenovanje Stefana Cosme. Po besedah Primosiga so se nekateri načelniki že spraševali, ali je Cosma lahko imenovan v pokrajinsko konzulto, ker je hkrati pokrajinski svetnik. Zadevo bodo zato v prihodnjih dneh razčistili občinski uradi.

Zaman zbežal iz Rima

Goriški policisti so aretirali 40-letnika romunskega državljana P.M., ki bi moral prestajati zaporno kazen v hišnem priporu v Rimu, vendar se je odločil, da bo zbežal domov. Moški se je peljal skupaj z nekaj sodržavljani v avtomobilu tipa Volkswagen passat, ki so ga policisti ustavili za pregled dokumentov v Vilešu. Potem ko so ugotovili, da je bil moški obsojen na zaporno kazen zaradi raznih tatvin, so ga aretirali in odpeljali v goriški zapor.

Dražje vstopnice za kino

S prvim decembrom so zaradi porasta stroškov zvišali ceno vstopnic za goriški in trziški Kinemax. Vstopnica po novem stane 7,5 evra, za 3D filme pa 10 evrov, ob sredah stanejo vstopnice 5 evrov, za vstopnice po nižnji ceni je treba odšteti 5,5 evrov (8 evrov za 3D filme), abonma za deset vstopnic pa stane 47 evrov. Zadnjič so ceno vstopnic zvišali prvega januarja 2002, ko je bil uveden evro.

Pomorščak v bolnišnici

Iz ladje Kelly, ki je bila zasedrana pred trziškim pristaniščem, so v torek klicali na pomoč luško kapetanijo, ker je člana posadke izredno močno bolel trebuh. Osebe luške kapetanije ga je s čolnom pospremlilo na kopno, od koder so ga z rešilcem službe 118 prepeljali v trziško bolnišnico. Pomorščaku so nudili zdravniško pomoč zaradi črevesne kolike, zvečer se je že počutil bolje in se vrnil na ladjo.

Delavni bosta odpadli

Kulturno društvo Oton Župančič sporoča, da bosta odpadli delavnici »Tibetanskih vaj«, ki sta bili napovedani za soboto, 3. decembra, v domu Andreja Budala v Štandrežu. Potekali bosta predvidoma ob koncu januarja.

Koncert za Simonitija

V dvorani novogoriške glasbene šole bo danes ob 19. uri koncert v spomin na Rada Simonitija. Ob 30-letnici smrti bodo predstavil del njegove zborovske ustvarjalnosti in samospeve. (km)

Dado Moroni v Gorici

V deželnem avditoriju v Gorici se drevi ob 20.45 začne festival jazz glasbe, ki je posvečen spominu Ermija Bombija; nastopil bo Dado Moroni.

Paolo Crepet v Trziču

V trziškem občinskem gledališču bo danes ob 21. uri predaval na temo odnosa med starši in otroki psihater Paolo Crepet; vstop bo prost.

GORICA - Pri Rdečem križu

Po 28 letih ponovno tečaj za bolniške sestre

V goriški odbor želijo vključiti nove sile, saj ima sedaj le še 13 prostovoljk

Pred štiridesetimi leti je bilo prostovoljk preko šestdeset, zdaj jih je ostalo le še trinajst. Da bi v goriški odbor vključili nove sile in ga pomladili, so se pri Rdečem križu po celih osemindvajsetih letih odločili, da priredijo tečaj za prostovoljne bolniške sestre. Vodili ga bodo v sodelovanju z zdravstvenem podjetju, pri katerem bodo prostovoljke opravile delovno prakso. Na tečaj se je prijavilo 28 žensk, vse so italijanske državljanke, ena med njimi je po rodu iz Somalije.

»Tečaji za prostovoljne bolniške sestre, ki jih prireja Rdeči križ, trajajo dve leti in so zelo zahtevni. Razdeljeni so v dva dela; začetno prostovoljke sledijo teoretičnim lekcijam, nato pa nabrano znanje utrdijo z delovno prakso, ki jo opravijo v bolnišniških zdravstvenih podjetjih oz. zasebnih ambulantah. Skupno traja tečaj kar dva tisoč ur,« pojasnjuje deželni direktor Rdečega križa Pietro Pipi, ki je včeraj podpisal konvencijo za organizacijo tečaja skupaj z direktorjem zdravstvenega podjetja Giannijem Cortiulo. Oba sta po-

udarila, da bo delovna praksa obogatila tako prostovoljke kot uslužbenke zdravstvenega podjetja, sploh pa upata, da je skupna organizacija tečaja osnova za nadaljnje sodelovanje.

Prostovoljke bodo ob zaključku tečaja poklic bolniške sestre opravljale tako v goriški ambulanti Rdečega križa kot za potrebe vojske. »Prostovoljne bolniške sestre delamo v ambulantah kasarn, prisotne smo na streliščih, odpravljamo se tudi na mirovniške misije. V zadnjih letih so se tudi naše prostovoljke udeležile vseh pomembnejših mirovniških misij, bile smo v Albaniji, Iraku, Bosni-Hercegovini, na Kosovu in v Šri Lanki,« pojasnjuje goriška prostovoljka Rdečega križa Laura Zulli. Po njenih besedah so prostovoljke prisotne tudi na številnih športnih in rekreativnih prireditvah, poleg tega pa nudijo oskrbo na domu številnim starejšim občanom in skrbijo za ambulanto v Ulici Codelli v Gorici, kjer med drugim zagotavljajo pomoč socialno ogroženim posameznikom. (dr)

NOVA GORICA - Danes bo predstavljen nadzornikom

Hit ima nov načrt

Idejno zasnovo novega turističnega kompleksa je izdelal arhitekt iz Las Vegasa

Po propadu pogajanj z ameriško korporacijo Harrah's Entertainment, pomladi leta 2008, pri novogoriškem Hitu niso opustili načrta za izgradnjo turističnega kompleksa z igralnico. Že večkrat je pricurjala vest, da snujejo nekaj novega in velikega, še zlasti tedaj, ko je pred nekaj meseci tekla razprava o podelitvi soglasja k opravljanju igralniške dejavnosti ljubljanski družbi Alea lacta, ki namerava v Vrtojbi uresničiti zabavišni center Sailaway.

V Hitu so že pripravili predštudijo, ki jo bodo predstavili novinarjem jutri, članom projektne skupine pa se bo pridružil Paul Steelman iz arhitekturnega studia Steelman Partners v Las Vegasu, ki bo predstavil arhitekturno idejno zasnovo novega Hitovega turističnega kompleksa. Steelman, ki se ga drži sloves vizionarja, je avtoriteta na področju načrtovanja zabavišnih, gostinskih in igralniških središč, saj je sodeloval z najpomembnejšimi družbami. Danes bo Hitova uprava predstavila nadzornemu svetu letošnje poslovanje, strategijo Hita za drugo desetletje novega tisočletja in predštudijo za novi turistični kompleks. Jutri bodo na vrsti novinarji.

GORICA - Na pobudo pokrajine

Usmerjanje tudi za starše, potrdili reorganizacijo šol

Goriška pokrajina je pobudnik dveh srečanj, med katerimi bodo profesorji in predstavniki deželnega središča za usmerjanje višješolsko ponudbo predstavili staršem učencev zadnjih razredov nižjih srednjih šol. Goriško srečanje bo 5. decembra med 17. in 19. uro v dvorani tehničnega industrijskega zavoda Galileo Galilei; v Trziču bodo starše nagovorili 12. decembra med 17. in 19. uro v avditoriju zavoda Sandro Pertini v Ulici Boito. Pobudo je včeraj predstavila pokrajinska odbornica Bianca Della Pietra, ki je pojasnila, da je pokrajinski svet v ponedeljek izglasoval svoj predlog za šolsko reorganizacijo, ki ga bo zdaj posredoval

deželni vladi. Pokrajinski svetniki so med drugim potrdili predlog reorganizacije, ki ga je goriška občina pripravila za šole na svojem območju in predvideva tri večstopenjske šole z italijanskim učnim jezikom in eno slovenska večstopenjska šola. Glede višjih srednjih šol so se pokrajinski svetniki zavzeli za to, da bi za prihodnje šolsko leto zamrznili omejitve, ki predvidevajo ukinitve avtonomije za šole z nižjim številom dijakov od predvidenega. Omenjena norma bi na Goriškem prizadela znanstveni licej Buonarroti v Trziču in zavod Cossar v Gorici, ali bo dejansko stopila v veljavo, pa bodo zdaj odločali na deželi. (dr)

GORICA - Prava gneča za praznik ob zaključku gradbenih del

Prenovljeni del Korza mestu končno v ponos

Trgovci in lastniki javnih lokalov potrdili, da nočejo več avtomobilov

Sinočni ples na Korzu Verdi (levo), pogled na gnečo na prenovljeni ulici (spodaj)

BUMBACA

LOČNIK

Tat napadel podjetnika

Zalotil ga je med (spodletelo) krajo

V ločniško podjetje je vstopil, zato da bi iz njega ukradel baker, a ga je lastnik pri tem zalotil. Tat ga je napadel s pestmi in pobegnil s kraja. S pomočjo podjetnika, ki jo je odnesel z lažjimi telesnimi poškodbami, so karabinjerji goriškega poveljstva ugotovili identiteto moškega ter ga po nekajmesečni preiskavi v torek prijeli in odvedli v zapor. Zaradi spodletela kraje in nasilja nad podjetnikom je tatič osumljen poskusa rop in povzročeni poškodb.

V celici kaznilnice v Ulici Barzellini se je tako znašel 27-letni Goričan P.S., ki je v preteklosti že imel odprte račune s pravico zaradi sorodnih kaznivih dejanj; ta okoliščina je seveda olajšala delo karabinjerskim preiskovalcem. V akcijo je stopil septembra letos, za tarčo svojega tatinskega pohoda pa je izbral podjetje v Ločniku; imena le-tega karabinjerji včeraj niso izdali. V skladišču ga je zalotil lastnik in mu prepredil, da bi odnesel bakreni plen. Spopadla sta se, agresorju je uspel pobeg, zaradi udarcev pa je podjetnik moral poiskati zdravniško pomoč. Za preiskavo, ki je sledila ovadbi, je bil odločilen ravno njegov opisa napadalca. Mladeniča iz Gorice, ki se bo moral sedaj zagovarjati na sodišču, so prijeli v torek, sodnik pa je njegov pripor potrdil.

PEVMA - Parkirišče med vrtcem in jahališčem

Se res bliža odprtje?

Župan zagotavlja, da imajo vse potrebne dokumente in da bodo v kratkem uredili vhod

V Pevmi se končno bliža odprtje parkirišča med otroškimi vrtcem s slovenskim učnim jezikom in jahališčem Remuda. Goriški župan Ettore Romoli je med torkovim občinskim svetom v odgovoru na svetniško vprašanje občinskega svetnika Slovenske skupnosti Silvana Primosiga dejal, da imajo vse potrebne dokumente za odprtje parkirišča, ki so ga dogradili pred preko dvema letoma. Župan je napovedal, da bodo v čim krajšem času odprli prehod s parkirišča na cesto, hkrati pa bodo namestili še manjkajoča vrtna vrata za dostop s parkirišča na dvorišče vrtca.

Zgodba o odprtju parkirišča nazorno dokazuje, kako počasi meljejo mlino birokracije. Na zahtevo opozicije je goriška občinska uprava vključila gradnjo parkirišča v varianto k regulacijskem načrtu št. 28 aprila leta 2009. Med takratnim poletjem so speljali do konca potrebni upravni postopek, tako da je gradnja parkirišča stekla oktobra istega leta in se zaključila pred koncem novembra. Takrat je bilo parkirišče urejeno, vendar je prišlo do zapleta, ker je bilo zgrajeno na zemljišču v občinski lasti. Župan Romoli je pred koncem leta 2009 obljubil, da bo zadevo lotil pred januarjem naslednjega leta, toda njegova obljuba se ni uresničila. V Pevmi so zatem še nekajkrat prisluhnilo zagotovitvam, da bo do odprtja prišlo v kratkem času, zato tudi tokrat ne povsem zaupajo občinskim upraviteljem. Dokler se ne bodo z avtomobilom zapeljali na parkirišče, zanje zgodba ne bo končana. (dr)

Novo parkirišče ob pevskem vrtcu že dve leti čaka na vhod

BUMBACA

S plesom vsaj šestdesetčlanske skupine mladih in ob ritmični glasbi so včeraj pod večer uradno predali namenu prenovljeni odsek Korza Verdi med križiščema z ulicama Garibaldi in Petrarca. Vabilu prirediteljev - tamkajšnjih trgovcev in upraviteljev javnih lokalov - se je odzvalo nepričakovano veliko ljudi. »Torte, ki smo jo pripravili, žal ne bo dovolj za vse,« je ob zaključku krajskega pozdrava v imenu trgovcev s Korza Verdi dejal Claudio Tomani, ki je poudaril, da bi praznik ne nikakor uspel, če bi morali pešci sobivati z avtomobili. Zato se je Tomani priporočil županu Ettoreju Romoliju, naj tudi v prihodnje ohrani peš cono na Korzu Verdi, ne pa le za trimesečno poskusno obdobje.

»Gorica je končno spet lahko ponosna na svojo osrednjo prometnico, ki je bila toliko let prepuščena sami sebi, tako da je bilo njeno cestniško tlakovano delno s kockami in delno z asfaltom,« je poudaril Romoli in opozoril, da včerajšnji praznik ni predstavljaval slovesnega odprtja prenovljene ulice. »Pravi praznik bomo priredili februarja, saj bomo do takrat dokončali še odsek Korza Ver-

di med križiščem z Ulico Garibaldi in lekarno All'Orso Bianco,« je poudaril župan in napovedal, da se bo junija nadaljeval drugi sklop del, ki bo zadeval odsek med križiščem z Ulico Petrarca in palačo italijanskih pošt. Njegova napoved v bistvu nakazuje, da Romoli resno razmišlja o ponovni kandidaturi, zato pa nikakor ne namerava začeti novih gradbenih del sredi volilne kampanje.

Obnova Korza Verdi se je začela ob koncu meseca maja. Pod osrednjo mestno ulico so najprej namestili nove vodovodne in plinske cevi, nato so se lotili gradnje pločnikov iz nabrežinskega kamna, ki so visoki le dva centimetra, široki pa približno dva metra. Vzdolž pločnikov so speljali kolesarski stezi, ki sta tlakovani s porfirnimi ploščicami, medtem ko je cestniško tlakovano s porfirnimi kockami temnejše barve. Zaradi zožitve cestniškega tlakovaneja na obnovljenem odseku Korza Verdi ni več parkirnih mest; v načrtu so predvideli, da bi ulica ostala dvosmerna, po trimesečni poskusni zapori, pa bodo na občini odločili, ali bo Korzo namenjen izključno pešcem ali se bodo vanj vrnili tudi avtomobili. (dr)

GORICA - Promet v mestu Andrejev sejem prinaša omejitve

Zasedel bo tudi obnovljeni del Verdijevega korza

Andrejev sejem kot običajno prinaša s sabo tudi kopico prometnih omejitev. Parkiranje so že v torek prepovedali na Trgu Battisti in v Ulici Rismondo, včeraj popoldne pa so zaprli promet Ulico Cadorna. Od sobote, 3. decembra, do ponedeljka, 5. decembra, bo zaradi namestitve stojnic parkiranje prepovedano na Travniku, trgu pred županstvom, Trgu Donatori di Sanguine, v ulicah Oberdan, Boccaccio, Roma, Crispi, Diaz, Nizza, na korzih Verdi in Italia do križišča z Ulico XXIV Maggio. Med sejmom bodo na omejitve opozarjali cestni znaki, mestni redarji pa bodo uvedli dodatne omejitve in zapore, v kolikor bo to potrebno.

Kramarjev bo letos okrog 250, atrakcij pa skupno 92. Sejem, ki bo zasedel tudi obnovljeni del Verdijevega korza, bo letos bogatejši kot kadarkoli prej, saj bo gostil štiri najsodobnejše in najprivlačnejše vrtuljake v Italiji, na Travniku pa bodo uredili Vas prijateljstva s sodelovanjem občin iz čezmejnega prostora.

GORICA - V maju èStoria o prerokih

Goriški festival zgodovine èStoria bo prihodnje leto posvečen prerokom in njihovi vlogi v zgodovini. Na to temo se bodo zgodovinarji iz cele Italije in iz drugih držav v goriškem Ljudskem vrtu pogovarjali pred javnostjo med 18. in 20. majem. Med pomembnejšimi novostmi prihodnje izvedbe, že osme po vrsti, je sodelovanje z revijo geopolitike Limes in s pordenonskim združenjem Historia.

V okviru goriškega festivala tudi prihodnje leto prirajajo natečaj Antonio Sema, ki bo bogaten, saj mu dodajajo novo sekcijo, ki bo namenjena univerzitetnim študentom. Njihova raziskovalna dela bo pregledala komisija, ki ji bo predsedoval direktor ugledne revije Limes Lucio Caracciolo. Rok za sodelovanje bo zapadel 28. februarja; podrobnejše informacije so na voljo na spletni strani www.estoria.it.

KROMBERK - Knjiga Tanje Mljač o tržaškem vprašanju

Za Italijane je bila »la nostra Luce«

Veleposlanica Clare Boothe Luce je bila goreča nasprotnica Titove Jugoslavije

Italijani so ji nadeli nadimek »la nostra Luce« - naša luč. Nič čudnega, saj se je Američanka Clare Boothe Luce, v času svojega veleposlaniškega mandata v Italiji med letoma 1953 in 1956 predvsem glede tržaškega vprašanja goreče borila za italijansko stran. Ves čas je podpirala tezo italijanske vlade, da mora celotno sporno območje, ki je ostalo po 2. svetovni vojni nedefinirano, preiti pod Italijo, medtem ko se je Jugoslavija zavzemala za etnično mejo. Predvsem pa je bila goreča nasprotnica Titove Jugoslavije, katero je enačila z diktatorstvom in velikim zlom, ki lahko ogrozi celotno Evropo. Prav vlogi veleposlanice Luce pri reševanju tržaškega vprašanja se je posvetila Tanja Mljač v svoji magistrski nalogi, ki je izšla tudi v knjižni obliki z naslovom »Ameriška luč nad Trstom«. V torek zvečer jo je pred polno dvorano na gradu Kromberk tudi javno predstavila.

»Veleposlanica Luce je v času svojega mandata v Rimu in konkretnije od aprila 1953 do oktobra 1954 vseskozi vplivala na ameriško zunanjo politiko v luči italijanskih zahtev po rešitvi tržaškega vprašanja. Iz njenih dnevnih poročil State Departmentu in predsedniku Eisenhowerju je razbrati, da je v svojih opazovanjih in diplomatskih pred-

je obsegal 40 škatel. Zgodovinar Jože Pirjevec, ki je bil tudi somentor magistrske naloge Tanje Mljač, se veleposlanice Luce spominja kot 'vražje gospe', ki jo je pri svojih štirinajstih letih sovražil.

V svojih poročilih, ki jih je pošiljala ameriškemu predsedniku, je veleposlanica poudarjala, da se, če se ne prejme diplomatski sporazum glede tržaškega vprašanja, lahko zgodi, da so bila vsa prizadevanja in finančna pomoč s strani ZDA zaman ter da izkušnja iz volitev potrjuje dejstvo, da se Italija počasi, vendar odločno premika proti Sovjetski zvezi in če ZDA ne storijo ničesar, je tako lahko pod vprašaj postavljena celotna politika v Evropi. Ko je avgusta 1953 novoizvoljeni Giuseppe Pella v Italiji sestavil novo vlado, se je ta zavzela za tržaško vprašanje brez kompromisov, kajti samo tako si je lahko zagotovila podporo desničarskih strank in s tem stabilnost vlade. Tedaj se je ponovno izpostavila veleposlanica Luce. Zavzela se je za to, da je rešitev tržaškega vprašanja temelj vsega zaupanja Italije do ZDA. Podprla je Pellevo zahtevo po vzpostavitvi enakovrednega položaja v Coni A s položajem, ki je veljal v Coni B svobodnega tržaškega ozemlja ... Sledila so znana zaostrovanja med Italijo in Jugoslavijo in zatikanja pri reševanju tržaškega vprašanja. »Do decembra 1953 se strasti med državama nekoliko poležejo in vladi umakneta vojsko iz meje. Na obzorju se je že nakazovala končna rešitev TV, pred tem pa velja omeniti še verjetno poslednje resne poskuse vplivanja na razvoj dogodkov s strani veleposlanice Luce, skupaj s sodelavci pripravila študijo rešitve tržaškega vprašanja, ki je temeljila na najprej ločenih pogovorih s Titom in Pello, za tem pa še 5-stransko diplomatsko konferenco. Njena zamisel se je naposled deloma tudi uresničila; smo v bistvu v zadnji fazi reševanja razmejitvenega spora. Pogajanja se v tajnosti preselijo v London. V prvi fazi so bila predvidena ločena pogajanja z jugoslovansko stranjo, ki so potekala od 2. februarja in se zaključila 31. maja 1954, v drugi fazi so bili predvideni pogovori z italijansko stranjo in na koncu uskladitev stališč in dokončen dogovor glede meje. Tu je še posebno pomembno ponovno posredovanje veleposlanice Luce, ki je predlagala t.i. misijo Murphy. Ta misija je odločilno vplivala deblokado zastoja v samih pogajanjih septembra 1954 in je naposled odprla pot podpisu Londonskega memoranduma,« je zaključila Mljačeva. Njenemu predavanju so z zanimanjem prisluhnili številni prisotni, med njimi gre izpostaviti upokojenega politika in novinarja Dimitrija Volčiča, nekdanjega generalnega konzula Slovenije v Trstu, Jožeta Šušmelja, diplomata Stefana Cigoja in zgodovinarja Branka Marušiča.

Katja Munih

Tanja Mljač (zgoraj), med publiko sta bila tudi Dimitrij Volčič in Jože Šušmelj K.M.

videvanjih, predvsem kar se tiče komunistične nevarnosti v Italiji, precej pretiravala, kljub temu pa je z njimi uspela zdržati ameriško administracijo, da se je morda prej odzvala na nekatere ključne dogodke, ki so postali delček mozaika zgodovine. Vsekakor si je veleposlanica Luce prislužila to, da se njeno ime v povezavi z dokončno priključitvijo Trsta in cone A Italiji vsekakor uvršča med ključna imena italijanske

zgodovine,« je podčrtala Mljačeva, ki je gradivo za svoje delo črpala iz osebnih arhivov veleposlanice. V kongresni knjižnici v ZDA je odkrila njen izjemno bogat arhiv, ki je obsegal kar 1.000 škatel. Clare Boothe Luce je bila namreč igralka, novinarka, pisateljica, dramaturginja, vojna dopisnica, političarka in veleposlanica. Mljačeva se je osredotočila na tisti del arhiva, ki se je nanašal na njeno diplomatsko delo v Rimu. Ta

GORICA - Roberto Faganel v galeriji Ars

Slikar razgalil to, kar očem ostaja skrito

Verena Koršič Zorn, Robert Faganel in Jurij Paljk

BUMBACA

GORICA

Pater Sorge bo Slovikov predavatelj

V dvorani Fundacije Goriške hranilnice v Gosposki ulici bo danes ob 18.30 prvi seminar iz Slovikovovega ciklusa »Politika in ekonomija«. Na temo ekonomske demokracije in socialnega nauka katoliške Cerkve bo predaval jezuitski pater, mislec in sociolog Bartolomeo Sorge, ki je vodil jezuitski list La Civiltà Cattolica, bil je papežev odposlanec na južnoameriški škofovski konferenci, dalje direktor jezuitskega centra za družbene študije v Palermu in inštituta za politično izobraževanje, direktor jezuitskega mesečnika Popoli in revije Aggiornamenti Sociali. Predavanje bo v italijanščini, vprašanja publike pa bodo lahko v slovenskem jeziku.

Seminarji so namenjeni strokovni javnosti, predvsem ekonomistom, podjetnikom, bančnikom in drugim. Sloviki jih prireja v sodelovanju z različnimi združenji in letno oblikuje sklope približno petih seminarjev. Med dosedanjimi predavatelji so že bili Jože Mencinger, Mitja Gaspari, Danica Purg, Jože Colarič, Lynn Isabella in James Ellert.

V Kulturnem centru Lojze Bratuž so na ogled platna Roberta Faganela v velikem formatu, v torek pa so v Galeriji Ars nad Katedralo knjigarno odprli še razstavo njegovih akvarelov in oljnih slik manjšega formata. V glavnem gre za osnutke in prve zapise, ki jim nato sledi ateljejska izvedba.

»Zakaj je slikar želel pokazati del svojega opusa, ki ostaja najpogostejše neviden očem publike? V tem je iskrena in poštena drža umetnika, ki tvega ta izziv in duševni napor, saj se pri tem razgali, pokaže se v svoji prvinskosti in odgrne nekaj zasebnosti, ki navadno ostane sramežljivo shranjena v ateljeju,« je povedala Verena Koršič Zorn, ki je s kritično besedo pospremila tudi torkovo odprtje razstave. Tako je nadaljevala: »Faganelovi motivi nam približujejo svet Indije, Havajev, Kanarskih otokov, a so kljub svoji drugačni namembnosti celovite, popolne umetnine. Izstopajo npr. slike s popotovanjem po Indiji, prežete s prvim neposrednim slikarjevim doživljanjem te čarobne dežele, kot recimo postave z dežniki ali lastovke, zbrane na žicah, sončni zahod na širnih obalah, iz katerih so se kasneje namočila številna oljna platna velikega formata; podoben epilog so doživeli tudi drugi motivi, zabeleženi s hitrimi potezami nekoga, ki ne želi izgubiti niti kančka razpoloženja, hipno ujetje v prežečo, prodorno oko. Včasih so taki osnutki emocijsko bogatejši, izrazno učinkovitejši in bolj povedni kot kasnejše razvite slike, saj so neposredni odgovor na prvi in najmočnejši slikarjev vtis in notranji vzgib. Kljub omejeni velikosti nam ta dela, posebno krajinski izrezi, pričarajo vtis prostora, ki se širi v neskončnost, neobvladljivo moč narave, njene lirične odtenke, njeno mehko in njeno trdoto, barvo in svetlobo.« O akvarelih pa je dejala, da »se tu pokažeta vsa slikarjeva spretnost in znanje, saj akvarel ne prenese popravkov. Barvna značnost akvarelov gledalca vedno preseneča s svežino in lahkotnostjo, krhkostjo in preciznostjo.« Zaključila je s poudarkom, da je »glavna slikarjeva muza narava, ki jo je sodobna umetnost odrinila na rob, narava, do katere se današnja družba obnaša mačehovsko in ravna z njo skrajno neodgovorno ... Ljubezen do narave odkriva tudi nekaj globljeja: izraža plemenito osebnost, plemenita osebnost pa zmore ustvarjati plemenito umetnost.«

V imenu prireditelja je številne navzoče nagovoril Jurij Paljk, ki Faganela zelo ceni in njegov indijski ciklus postavlja med najboljše dosežke goriškega slikarstva. Na harmoniko je zaigral 13-letni Manuel Persoglia in se odlično odrezal, da ga je slikar nagradil s pohvalo. Pred zaključkom se je Roberto Faganel še ozrl naokrog, med publiko opazil prijatelja iz osnovnošolskih let in dejal: »Na razstavi odkrivam, koliko prijatelj imam in koliko ljudi ceni moje delo. Za to sem vsem vam hvaležen.« (ide)

GORICA - Karabinjersko poveljstvo

Izšel je zgodovinski koledar in prišla sta nova poročnika

Tudi v Gorici - kakor domala na vseh karabinjerskih pokrajinskih poveljstvih v Italiji - so včeraj predstavili zgodovinski koledar karabinjerjev za leto 2012, ki so ga izdali v 1.350.000 izvodov; 8.000 izvodov je izšlo v angleščini, francoščini, španščini in nemščini. Gost rimske predstavitve je bil novinar goriškega rodu Gianni Bisiach.

Gre za 79. koledar. Med ljudi je prvič prišel leta 1928, z izdajami so prekinili le v prvem povojnem obdobju 1945-49, od leta 1950 dalje pa ob koncu vsakega leta obnavljajo tradicijo. Publikacija velikega formata je bogato ilustrirana - delo Paola Di Paola in Luciana Jacusa -, ob koledarskem delu na dveh straneh pa je glavnina posvečena ključnim dogodkom v preteklosti karabinjerjev, ki se ujemajo z zgodovino Italije. V letošnjem koledarju so med drugim prikazani aretacija Garibaldijska, dalje nastanek kirasirjev in prve mirovne misije v tujini. Pokrajinski poveljnik Giuseppe Arcidiacono je več-

raj daroval koledar predstavnikom goriških medijev, ob sebi pa je imel poveljnika karabinjerskih postaj v goriški svetogorski četrti in v Slovencu, ki sta predstavljala ljudem najbližjo karabinjersko enoto. Le-teh je na italijanskem ozemlju skoraj 5.000 (na skupno 8.000 občinah). Po njihovi zaslugi - tako poveljnik Arcidiacono - so tudi v manjših skupnostih karabinjerji za ljudi referenčna točka kakor župan, župnik ali lekarnar.

Poveljnik je obenem predstavil nova najvišja oficirja goriškega poveljstva: majorja Roberta Arcierija, ki je bil premeščen v Bruselj, je nadomestil poročnik Lorenzo Pella, Gorican po rodu, ki se je v rodne kraje vrnil po 20 letih, na čelo operativnih enot pa je poročnica Laura Secchi, ki je nadomestila poročnika Paola Banzattija, premeščenega v Milan. Po izobrazbi je diplomiran kriminolog, na italijansko-slovensko mejo pa prihaja po večletnem delu na italijansko-švicarski meji v Sondriu.

Poveljnik Giuseppe Arcidiacono in Claudia Setti

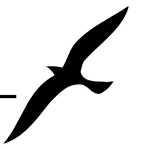

BMW - Isti motor z dvema različnima močema

Serija 5 zdaj tudi z novim dvolitrskim turbodizlom

Nekoliko spremenjena zunanost – V notranjosti ostaja limuzina udobna kot vedno

Da je beemvejeva limuzina serije 5 eden najboljših avtomobilov na trgu, ni nobena skrivnost. Prikupna zunanost, udobje, zmogljivi motorji, vse skupaj prispeva k temu, da so petke predmet poželjenja marsikoga. Edini problem je v tem, da so kar drage in niso za vsak žep. Tudi zadnja serija ni nobena izjema, še zlasti, ker ima serija 5 sedaj tudi dva nova dvolitrška štirivaljna turbodizla, ki sta mogoče cenovno bolj dosegljiva.

BMW ima novega oblikovalca, ki je drzne linije prejšnje serije nekoliko omilil, čeprav ostajajo športne in markantne kot doslej. S svojimi skoraj petimi metri dolžine, z dolgo medosno razdaljo (ki govori v prid udobju potnikov na zadnjih sedežih) in kratkimi previsi že od zunaj zagovorno pričča o svoji športnosti. Marsikdo očita petki, da je v osnovni izvedbi nekoliko minimalistično opremljena, kar je mogoče tudi res, vendar nam pri testnih vožnjah nudijo vedno bogato opremljena vozila, tako da je težko razbrati, kaj je v njih serijskega, kaj pa dobite za drago doplačilo.

Skoraj vse operacije v notranjosti se izvajajo preko iDrivea, večjega gumba, ki se nahaja na sredinskem tunelu in s katerim upravljate navigacijo in še marsikaj drugega. Merilniki pred voznikom se niso spremenili: tu sta vedno dva večja okrogla instrumenta (merilnika hitrosti in vrtljajev) in dva manjša (gorivo in temperatura vode). Sedeži so zelo udobni, mogoče vas bodo v osnovni izvedbi premalo objemali v ovinkih, lahko pa si omissite take sedeže, pri katerih je mogoče naravnati in trdnost in »objem«. Odeti so v zelo kvalitetno usnje in

opremljeni z električnim pomikom. Prostora, kot rečeno, je za 5 ljudi čisto dovolj, nekdo pa se bo pritožil nad prostornostjo prtljažnika, ki je s svojimi 520 litri komaj zadosten za prtljago vseh. Pri limuzini se naslonjala zadnjih sedežev ne da zapreti, tako da prostornine prtljažnika ni mogoče povečati. Če hočete kaj več prostora, se boste morali odločiti za touring, se pravi karavan.

Nekoč si pri BMW vedel, za kateri model gre s tem, da si pogledal ozna-

ko v zadku: 520 je imel dvolitrski motor, 525 2500-kubičnega 530 trilitrškega. Sedaj ni več tako. 520d ima v resnici dvolitrski štirivaljnik pod pokrovom motorja, 525d pa nima, kot bi lahko nekdo pomislil 2500-kubičnega motorja, temveč dvolitrškega, a z 218 KM, namesto s 184, kot njegov brat. Razlika je tudi v navoru: 520d razvije 380 Nm, 525d pa 450 Nm, a pri 4.400 obratih. Prvi ima turbino na sesalni cevi, drugi pa kar dve

turbini. Oba imata seveda skupni vod (1800 barov). Serijsko sta opremljena s 6-stopenjskim ročnim menjalnikom, za doplačilo pa si lahko izberete 8-stopenjsko avtomatiko.

In koliko vas bosta stala BVMW 520d in 525d? Vstopna cena za šibkejšo različico je 44.400, za močnejšo pa 48.600 evrov.

Stran pripravil Ivan Fischer

RAST POVPRŠEVANJA Kia krepi proizvodnjo na Kitajskem

Iz Kie so sporočili, da bodo zaradi povečanega povpraševanja na kitajskem trgu gradili že tretjo tovarno v tej največji državi na svetu. Tovarno Dongfeng Yueda Kia Plant 3 bodo gradili v kraju Yancheng, v provinci Jiangsu. Slavnostnega podpisovanja namere o gradnji se je udeležilo več kot 50 kitajskih vladnih uradnikov in predstavnikov Kia Motors na čelu predsednikom Hyundai Motor Group, Mong-Koo Chungom.

Kot je na Kitajskem zakonsko predpisano, je podjetje Dongfeng Yueda Kia Motors (DYK) mešano podjetje (joint venture), katerega lastnika sta v razmerju 50:50 proizvajalca Dongfeng Yueda in Kia Motors. Ko bo tovarna dokončana, bo imela maksimalno proizvodno zmogljivost 300.000 vozil letno, kar bo Kitajski proizvodne zmogljivosti na Kitajskem z zdajšnjih 430.000 vozil dvignilo na kar 730.000 vozil letno. Mesto Yancheng je pri tem projektu prispevalo zemljišče velikosti 1.500.000 m², poleg tega pa bodo Kitajci Kii zagotovili še nekaj ugodnosti, med drugim tudi nižje davke.

LANCIA - Novost iz turinske hiše

Novi ypsilon se odlikuje z multijetom

Spremenjena zunanost, notranost pa ostaja za višje rasle dokaj neprijazna - Novost sistem za samodejno bočno parkiranje

Lancia v okviru Fiata pomeni malo višji razred. To velja tudi za novi ypsilon v primerjavi s 500 in pando, s katerima si deli isto platformo. Novi model je za kar nekaj centimetrov daljši od prejšnjega, značilna Lancia maska je sedaj še večja, da ja nihče ne spregleda, da gre za bolj »nobl« avto, zadek pa je na moč podoben deltinemu.

Notranost se ni kaj prida spremenila: merilniki so še vedno na sredini, nimajo pa tiste privlačnosti, ki jo ima edini merilnik značilen za mini. V obeh primerih pa praktičnost ni glavna odlika na sredi postavljenih merilnikov, katerih prostor je, po našem mnenju, pred očmi voznika. Na sredinskem tunelu je prestavna ročica, vse skupaj pa je za nekoliko višje voznike, nerodno, saj jim desno kolo buta v trdo plastiko. Ko smo že pri menjalniku, naj povemo, da ni preveč posrečen, saj se vse preveč pogosto zatika. Bog ne daj, da bi se morali v avtu voziti štiri, če je za volanom dolgin. Za njim praktično ne boste našli prostora. Prostora v prtljažniku je za 245 l, kar je za tako mali avto dovolj.

Sploh je višje raslim potnikom ypsilon dokaj nenaklonjen: sedeži so po-

stavljani nekoliko višje, boljši vidljivosti na ljubo, a to pomeni, da se boste z glavo dotikali stropa. Alternativa je spuščanje naslona voznikovega sedeža, kar pa marsikomu, še zlasti tistim, ki imajo bolečine v hrbtu, ni prav všeč.

Novost pri ypsilonu je sistem za samodejno bočno parkiranje, kar je za ta razred še kar nenavadno. Sistem samodejnega parkiranja deluje zelo dobro, kar ne moremo reči za sistem start&stop: zahteva vse preveč pogojev, predvsem primerno zunanjo temperaturo, če hočete, da bo pravilno deloval.

Najpozitivnejši vtis pa pusti motor: 1300-kubični multijet s 95 KM ponuja dovolj navora in prožnosti in ko pritisnete na plin, se ypsilon spremeni v malega dirkalnika. Prav tako zadovoljive so zavore, pri katerih pa se nekoliko prehitro sproži sistem, ki prižge vse štiri utripalke.

Naj še povemo, da velja vstopni model silver z dizlom 14.900 evrov, z bencinom pa 12.600. Če ga hočete le malo opremiti, pa boste morali seči po dodatni opremi in torej nekoliko globje v žep.

PRIZNANJA

Nemci ljubijo domače modele

Na letošnjem izboru bralcev nemške avtomobilistične revije AUTO ZEITUNG je kar 14 modelov koncerna Volkswagen zasedlo prvo mesto in s tem na prireditvi »Auto Trophy 2011« osvojilo skoraj polovico vseh podeljenih nagrad.

Le teden dni po podelitvi »zlatega volana« v Berlinu je koncern Volkswagen na prireditvi »Auto Trophy 2011« pobral skoraj polovico vseh priznanj. Več kot 96.000 bralcev je izmed 393 vozil v 29 kategorijah na prva mesta postavilo skupno 14 modelov koncerna Volkswagen. Nagrade so podelili na gala prireditvi v središču Meilenwerk v Düsseldorfu.

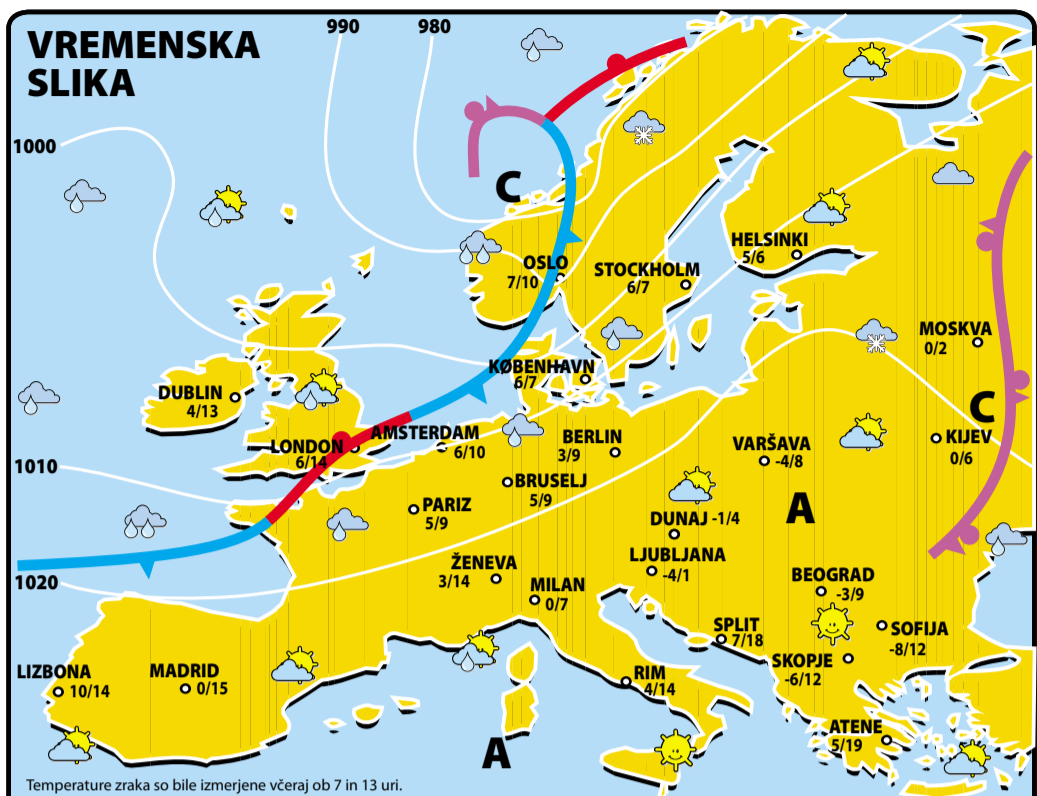
V navzočnosti okrog 300 vodilnih strokovnjakov s področja avtomobilske panoge so trofeje izročili predstavnikom koncerna Volkswagen: v kategorijah mali avtomobili, srednji razred, luksuzni razred, kabrioleti do 30.000 evrov, športni avtomobili, uvoženi super športni avtomobili, kompaktni enoprostorci, uvoženi kompaktni enoprostorci, enoprostorci, uvoženi enoprostorci, terenci do 30.000 evrov, uvoženi terenci do 30.000 evrov, najcenejši avto in najboljše oglaševanje so prva mesta osvojila štiri vozila znamke Audi, štiri vozila znamke Volkswagen in Volkswagen Gospodarska vozila, dva Porscheja, dve Škodi, en Seat in en Lamborghini.

Audi A1, Audi A5 Sportback in Audi Q3 so cenjeno priznanje osvojili v kategorijah mali avtomobili, srednji razred in terenci do 30.000 evrov. Poleg tega je znamka Audi prejela prvo nagrado tudi za oglaševanje. Znamka Volkswagen je prva mesta zasedla z modeli golf cabriolet, touran in multivan, in sicer v kategorijah kabrioleti do 30.000 evrov, kompaktni enoprostorci in enoprostorci. Poleg tega je večina bralcev izbrala novi Volkswagen up! za najboljši poceni avto leta. Z modeloma Porsche panamera in Porsche 911 carrera je v segmentu luksuznih limuzin in športnih avtomobilov nagradi osvojila družba Porsche AG. Ta dva modela sta bila prav na vrhu zmagovalnih stopničk uvrščena že na »Auto Trophy 2010«. V dveh kategorijah so se bralci revije Auto Zeitung odločili tudi za znamko Škoda: yeti in roomster sta s konkurenco pometa med uvoženimi terenci do 30.000 evrov in uvoženimi kompaktnimi enoprostorci. In medtem ko je naslov »Auto Trophy« v kategoriji uvoženih super športnih avtomobilov osvojil Lamborghini aventador, je Seat alhambra blestela v svoji kategoriji kot najboljši uvoženi enoprostorec. Poleg naštetega so koncernski modeli zabeležili še dvanajst drugih in osem tretjih uvrstitev.

jasno zmerno oblačno oblačno rahel dež zmeren dež močan dež nevihte veter megla rahel sneg zmeren sneg močan sneg topla fronta hladna fronta okluzija izobara C središče ciklona A središče anticiklona

Greben visokega zračnega pritiska bo vztrajal nad Italijo in tudi nad našo deželo do večera; nato bodo začeli dotekati jugozahodni tokovi, ki se bodo v višjih plasteh okrepili. V prizemlju bodo ti vetrovi bolj vlažni.

Nad srednjo in južno Evropo vztraja območje visokega zračnega tlaka. Čez zahodno in severno Evropo se počasi pomika vremenska fronta. Z jugozahodnikom priteka k nam razmeroma topel, a pri tleh že malo bolj vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA
 Sonce vzhaja ob 7.24 in zatone ob 16.23
 Dolžina dneva 8.59

BIOPROGNOZA
 Vremenski vpliv bo ugoden in v krajih s sončnim vremenom spodbuden. V krajih z dolgotrajno meglo ali nizko oblačnostjo pa bodo občutljivi ljudje imeli manjše vremenske pogojene težave.

MORJE
 Morje je skoraj mirno, temperatura morja 14,6 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	 1	2000 m	 1
1000 m	 8	2500 m	 0
1500 m	 3	2864 m	..... -1

UV INDEKS
 UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 2,5 in v gorah 3.

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.49 najvišje 34 cm, ob 12.09 najnižje -12 cm, ob 16.19 najvišje -5 cm, ob 22.02 najnižje -22 cm.
Jutri: ob 5.31 najvišje 38 cm, ob 12.41 najnižje -23 cm, ob 18.10 najvišje 1 cm, ob 23.06 najnižje -19 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

V hribovitem svetu bo jasno do zmerno oblačno vreme le zaradi visoke in tanke oblačnosti. Po nižinah in ob morju bo zmerno oblačno z meglicami. Možen bo nastanek nizke oblačnosti, predvsem zvečer, ko bo stopnja vlage višja kot prejšnje dni.

Precej jasno bo. Po nižinah v notranjosti Slovenije bo megla ali nizka oblačnost, ki se bo ponekod zadržala ves dan. Več oblačnosti bo občasno tudi ob morju. Najnižje jutranje temperature bodo od -6 do -1, na Primorskem od 0 do 3, najvišje dnevne v krajih z dolgotrajno meglo okoli 0, drugod od 4 do 9, na Primorskem okoli 13 stopinj C.

V Karniji in verjetno tudi v Kanalski dolini bo vreme lepše: le nekoliko spremenljivo bo z meglicami. Od obale do Predalp pa bo pretežno oblačno do povsem oblačno vreme. Čez dan bo na vzhodnem pasu lahko rahlo deževalo ali rosilo, le na Kraški planoti in v Julijskih Predalпах bodo lahko zmerno. Snežilo bo le nad 1600-1800m. Na zahodnem pasu bodo padavine malo verjetne.

Jutri bo v vzhodni Sloveniji še delno jasno. Drugod bo pretežno oblačno, v zahodni in deloma osrednji Sloveniji bo občasno rahlo deževalo ali rosilo. Topleje bo, pihal bo jugozahodni veter.

Razvade

iz Mercatorja

1 DECEMBER do 6 DECEMBER

ČETRTEK TOREK

Kruh Krjavelj
mešani, hlebček, cena za kg
Mercator Pekarna Grosuplje
Redna cena: 2,74 EUR

47% ceneje

1,43 EUR
1,29 EUR

5 Pika kartico 10% ceneje!

*Cena ob nakupu s kartico Mercator Pika.

22% ceneje

Sadni jogurt Mu
tekoči, več okusov, 500 g
Ljubljanske mlekarne
Redna cena: 1,18 EUR

0,92 EUR

Tatarski biftek
postrženo, cena za kg
Mercator
Redna cena: 20,74 EUR

27% ceneje

12,99 EUR

Klementine
pakirane, 3 kg

1,99 EUR

Vse slike so simbolne. Cene so v EUR z vštetim DDV. Cene veljajo v času akcijske ponudbe le za omejene količine blaga oziroma do razprodaje zalog.

MERCATOR CENTER KOPER
 Dolinska c. 1a, Koper (smer Pula)
 Odprto:
 od ponedeljka do petka od 9. do 21. ure,
 sobota od 8. do 21. ure,
 nedelja od 9. do 17. ure.

MERCATOR CENTER NOVA GORICA
 Industrijska c. 6, Kromberk
 Odprto:
 od ponedeljka do petka od 9. do 21. ure,
 sobota od 8. do 21. ure,
 nedelja od 9. do 17. ure.

MERCATOR CENTER KOPER II
 Kolodvorska c. 4, Koper (smer Center)
 Odprto:
 od ponedeljka do sobote od 8. do 20. ure,
 nedelja od 8. do 15. ure.